

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL
FERENC JOZSEF-UT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90, EJJEL 10-TÓL 23-48.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
NEGYEDÉVRE 15.— PENGÓ.
HAVONTA 5 P 20 FILLER.

8 OLDAL

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLVII ÉVFOLYAM 251 SZÁM

A szovjet július 5.-e óta 3 millió embert, 16.244 páncélost, 10.225 repülőgépet, 14.499 géppuskát és 9529 ágyut veszített

A bolsevisták súlyos veszteséget szenvedtek a Kercsért vívott harcokban -- Német gyorsnászádok állandóan nyugtalanítják az angol partvidéket -- Churchill közelesem beszámolót tart -- Benes moszkvai útját előkészítették -- Törökország eddigi magatartásán nem változtat a kairói értekezlet -- Komoly fordulatokat várnak a japán-kínai háborúban

Olaszországban az angolszász katonákon a háborus fáradtság mutatkozik

A MAI NAPI ÖSSZEFOGLALÓT a főcímekkel kezdjük. A külföldi sajtó olyan híreket közöl, hogy Németország egyik államtitkára béketárgyalás céljából Svédországba utazott. Másoldalról Finnország béketárgyalásairól jérteszettek különböző híreket. Német részről és finn részről is erélyes cáfolat érkezett, Ime alább közöljük: Illetékes német helyről közlik: A külföldi sajtó egyrésze azt állította, hogy Kühnmann, volt birodalmi külügyi államtitkár béketárgyalás céljából Svédországba küldték. Ezt a hírt berlini irányú körökben zavarteltésre szánt szokásos ellenséges híresztelésnek minősítik. — A finn külügyminisztérium határozottan megafolta azt a hírt, hogy Paasikivi, Fegerholm és Gripenberg minisztert utasították, hogy készüljen fel moszkvai utazásra. Paasikivi az első finn megbízott volt az 1940. évi béketárgyalásokon. Az „Allehanda” lap feltűnő találatában egy másik cáfolatot is közöl a finn-szovjet béketárgyalásokról szóló híresztelésekről. A lap szerint pénteken olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a finn béketárgyalások következtében a finn kormány megbízta Paasikivit, készüljön fel a moszkvai utazásra. Az Allehanda lát beszélő beszélgetést folytatott Paasikivivel, aki kijelentette, egyáltalán nem tud róla, hogy ilyen utazást tervbe vettek, nem is kapott megbízást, hogy készüljön fel az utazásra. A lapnak arra a kérdésre, vajon a miniszter óhajtja-e a hír megeafolását, a miniszter azt felelte, hogy szeretné, ha a hírt határozottan megafolnák, miután nem is tud a hírből foglalkozni. (MTI)

A KAIRÓI ANGOLSZÁZS-TÖRÖK TANACSKOZÁST, Eden-Menemendzsozoglul találkozt az angolszász és hozzá közelálló sajtó olyannak tűntette fel, mint amely a moszkvai értekezletnél is fontosabb és jelentősebb és Törökország közel hadbárléséről is tudni vélték. Most azonban a török kormánykörök nyilatkoznak és leszálítják az angolszász sajtó híreinek értékét. Török politikai körökben hangsúlyozzák, hogy a látogatásnak egyáltalán nincs szenzáció jellege és ennek nyomán semmiféle változást nem lehet várni Törökország jelenlegi magatartásában. Minthogy Anglia és Törökország szövetséges viszonyban van egymással, erősen természet, hogy az angol

külügyminiszter tájékoztatja török kártársát a moszkvai értekezlet bizonyos anyagáról. Menemendzsozoglul kairói látogatásának kizárólag informatív jellege van, mert Törökország magatartását világosan megszabják fennálló szerződések. Ankarában egyelőre semmi okot nem látnak arra, hogy az angol-török szövetségi szerződés keretein belül, Törökországra eddigi feladata teljesítésén kívül más feladatok vállalása következzen. A török kormányhoz közelálló körökben nagy meglepetést kellettek azok a híresztelések, melyek szerint Eden felszólíthatná Törökországot, hogy lépjen be a háborúba. E körökben nyíltan hangoztatják, hogy ilyen felszólítás kevésbé valószínű, miután Törökország nyilvánvalóan különös érdeklődéssel kíséri a Balkánra vezető háború utáni terveket.

UGYANAKKOR A TÖRÖK SAJTÓ is hangot ad és erélyesen tiltakozik a nagyhatalmak bármint hegemoniája ellen. Törökország igényt tart rá, hogy beleszólása legyen az új európai rendezésbe. A török vélemény abban eszesosodik ki: bizalmatlan a szovjet tervével szemben, de ugyanakkor elviselhetetlen a nagyhatalmak bármint hegemoniája is. A török politikai körök a legnyomatékosabban ragaszkodnak országuk külpolitikájának ismert irányvonalához és a török semlegesség becsületes fenntartása hasznára volt valamennyi hadviselőnek — írják.

A DIPLOMÁCIAI FRONT HIREIHEZ tartozik még, hogy Benes moszkvai útjára minden előkészület meglettek. Az utazásra rövidesen sor kerül és célja, hogy a Szovjetunióval kölcsönös segélynyújtást kössenek. Az amerikai kontinensen élő „szabad osztrákok” most szembe fordultak a moszkvai határozatokkal és azt nehézményezik, hogy Ausztriát megint esonka formában akarják feltámasztani a salntgermánai békeszerződés alapján, de ennél nagyobb értelmelenséget, írják nyilatkozatukban, Anglia és a szovjet sohasem agyalhattak volna ki, Ausztria 1918 óta nem volt életképes nemzet, hanem legfeljebb vasúti csomópont. Kérdés, mit szól a szabad osztrákok véleményéhez Benes?

AZ OLASZ FASISZTAELENES PÁRTOK nyíltan állást foglalnak újabb Viktor Emmanuel király ellen és ennek adott hangot Croce is. Most Viktor Emanuel magányban

Nápolyba érkezett, de hírt szerint nápolyi útja összefüggésben áll a fasisztaellenes pártok követeleésével. A király hírt szerint gróf Storzával is tárgyalni fog.

A KELETI ARCVONALON a keleti helyzet így jellemezhető: a szovjet a következő arcvonalszakaszokon erőszakolja továbbra is a támadást: a perekopi földnyelv körül és Keres körül, a Krim-félsziget körül és ugyanakkor Kievtől északra és délre is kemény harcok folynak. A szovjet Kievet elfoglalására vel be kíméletlenül nagy erőket.

A német védelem kemény harcok után visszaverte a szovjet tömegátmadásait és igen súlyos veszteséget szenvedtek a bolsevisták. Kemény harcomból Velikije Lukinál is,

Eredménytelen támadások a Krim félsziget bejárata ellen

Berlin, november 5. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véderőtőparancsnokság közli: Kercsnél az ellenséges hídfők körül tovább tartanak a kemény harcok. A német haditengerészet elsüllyesztett egy ellenséges ágyú-naszádot, valamint két partraszállási járművet és súlyosan megrongált egy gyorsnászádot és több partraszállási hajót. A Krim-félsziget északi bejárata ellen intézett eredménytelen ellenséges támadások során csütörtökön újból sok szovjet páncélost elpusztítottunk. Egy eredményes ellentámadás során kiváló vitézségével tüntette ki magát egy román páncélos-század. A Dnyeper alsó folyásánál a szovjet eredménytelen támadásokat intézett hídfőink ellen. Gyengébb ellenséges erőket, amelyek megkísérelték a folyón való átkelést, megsemmisítettünk.

A nagy Dnyeper-kanyarulatban, Dnyepropetrovszktól délre

Heves harcok a Vo'turnónál

A délolaszországi arcvonalon heves harcok kezdődtek a Vo'turnó mindkét oldalán támadást intézett ellenséges hadosztályokkal. A keleti szakaszon az

ahol még tartanak az elhárító harcok. Igen sok szovjet páncélos is elpusztult.

AZ OLASZORSZÁGI ARCVONALON a harcok megélenkültek és több arcvonalrészén kemény harcok alakultak ki, különösen a Volturno és Trigno folyó körül. Véres veszteségek mellett hiúsultak meg az angolszászok átkarolási és több hegymegkerülési hadművelete és próbálkozásai. A jelek szerint a harcok súlyosságára lehet számítani. Az angolszászok olaszországi hadműveleteik során eddig is igen súlyos veszteséget érte. Most angolszász jelentés ismeri be, hogy a szövetségesek eddig 100 ezer embert veszítettek egy év óta a Földközi tengeri térségben.

és délnyugatra csapataink szíves ellenállásán erős ellenséges áttörési kísérletek hiúsultak meg. Ellentámadásokkal visszavertünk egy átmeneti jellegű ellenséges betörést. Ennek során az egyik arcvonalon 40 támadó szovjet páncélos közül 23-at lőtünk szét. Kievnél és Kievtől északra a szovjet továbbfolytatja páncélosoktól támogatott támadásait s néhány helyen betörést ért el. Súlyos harcok vannak itt folyamatban. Velikije Lukitól délnyugatra az áttekinthetetlen terepen is tovább tartanak a heves harcok. 32 szovjet páncélost megsemmisítettünk. Ellenséges repülőgépek támadást intéztek az északi jegestengeri arcvonalon egy német ellátási hajókaraván ellen. A támadásban vadász- és rombolókötelek vettek részt és légi harcokban, valamint a hadsereg légvédelmi tüzérsége által 16 szovjet repülőgépet lőttek le, saját veszteség nélkül.

ellenség érzékeny veszteségeket szenvedett. Újból és újból megismélt eredménytelen támadásai során az Istoniotól délre a harcok még folyamatban van-

nak. Az előző napokban ezen az arcvonalon több mint 30 ellenséges páncélost lőtünk szét. Partvédelmünk Istonió és Pescara térségében ellenséges partraszállási kísérleteket hárított meg és ennek során elsüllyesztett egy ellenséges gyorsnászádot. Kisebb bombázókötelek a pöntekre virradó éjszaka berepültek a dán partvidék és Nyugat-Németország fölé. A ledobott bombák csekély épületkárokat okoztak. 9 bombázót lelőtünk. Német harc repülőgépek a november 5-ére virradó éjszaka London célpontjait támadták. (MTI)

Berlin, november 5. November 3-án és 4-én a német légerő a keleti arcvonalon, mint a Német TI értesül, 77 szovjet repülőgépet pusztított el, 4 német gép eltűnt. (MTI)

A finn hadijelentés

Helsinki, november 5. (Német TI) A pénteki finn hadijelentés a következőképpen hangzik: A karéiai földszoros keleti részében visszavertünk egy kisebb ellenséges osztagot, amely erős tüzérségi támogatás mellett támadásra indult. A masselkai földszoroson az ellenség élenk felderítő tevékenységet fejtett ki. A finn öböl keleti részében az ellenség csütörtökön élenk több légi tevékenységet fejtett ki. Délután 15 ellenséges zuhánóbombázó 20 vadászgép oltalma alatt megtámadta Kotka kikötő területét. Légvédelmi ágyúink több ellenséges gépet eltaláltak és ennek következtében itt néhány bomba esett a célbavett területre. Egy polgári egyén életét veszítette, négy pedig megsebesült. A nap folyamán vadászaink a finn öböl fellett vívott légi harcban egy ellenséges vadászgépet és egy harc repülőgépet lelőttek anélkül, hogy sajátmaguknak vesztesége lett volna. (MTI)

Olaszországban az angolszász katonák háborus fáradtsága észlelhető

Berlin, november 5. (MTI) Sem a Krim-félszigeten, sem a keleti harcok más gyújtópontjain a helyzet csütörtök óta lényegesen nem változott. A perekopi földszoroson a németek elreteszelték az ott partraszálló csapatokat.

Az olaszországi hadszíntéren, a Volturno mindkét oldalán heves harcok vannak folyamatban. A német csapatok a terep által nyújtott előnyök alapos kihasználásával erősítik meg védelmi vonalaikat. Amikor német katonai részről rámutatnak arra, hogy az Appenineken nyilván előkészítik a német védelmet, az angol-amerikai csapatok előnyomulásának igen lassú tempóját csak részben magyarázzák ezzel a körü-

ménnyel s ennek legfőbb okát az angol és amerikai katona háborús fáradtságában látják. Az angol katona rátermettségét német részről sohasem vonták kétségbe. Az amerikai katonáról is megállapítják, hogy Tunizsa óta sokat fejlődött és hogy harcok és egyéb háborús erények dolgában sem marad el az angol katonától. Ha megállapítás ellenére annak a ténynek figyelembevételével, hogy a két világhatalom legjobbat küldte az olasz

harctérre és módjában áll azokat a legjobb felszereléssel és fegyverrel ellátni és amikor a partraszállás ügyszólván minden akadály nélkül megtörténhetik az olasz harctér bármelyik pontján és mindezek ellenére az előnyomulás csak csigalépésben halad előre, úgy ennek oka az angol-amerikai katona háborús fáradtságában található meg. A németek még mindig nem érték el a hadjárat elején előre kijelölt fővédelmi vonalát.

Óriásiak a szovjet veszteségek

Berlin, november 5. Mint a Német TI értesül, a szovjetek július 5-ike, az offenzíva kezdete óta elszenvedett veszteségeit német részről a következőképpen becsülik fel: Már négy hét tel elszellett a szovjet veszteségei július 5. óta több mint 2 millió embert tettek ki. Ennek mintegy a fele, tehát egymillió katona a harcra elcsúszott. Az azóta tartó súlyos küzdelem a szovjet veszteségeit a legutóbbi négy hét alatt mintegy 3 millió emberre növelte. Ebből a számból közel 1,3 millió tesz ki az elesettek és mintegy 130 ezret a fogságba esett katonák száma. Július 5-ike óta a német csapatok beigazolhatóan 16,244 szovjet páncélost löttek szét. Ehhez

jön még több mint 2 ezer páncélos, amit a német repülők semmisítettek meg. A szovjet lényeges páncélos veszteségei azonban még nagyobbak, mint hogy a fenti számok csak a kétséget kizáróan megfigyelt szétlövéseket tartalmazza. Több ezer azoknak a szovjet páncélosoknak a száma, amelyeket a bolsevisták megsérült állapotban még meg tudtak menteni, de ezek már nem harcképesek és csak óskavasként használhatók fel. A legutóbbi négy hónapban a szovjet 9529 ágyút vesztett, valamint 14,499 géppuskát. Ugyanezen idő alatt a légereje 10,225 repülőgépet vesztett. Ezekből 534-et löttek le a hadsereg egységek. (MTI)

Három kérdést tárgyalnak Kairóban Törökországgal kapcsolatban

Basel, november 5. (Bud. Tud.) A Nationalzeitung pénteki reggeli számában közli ankarai levelezőjének részletes tudósítását a kairói értekezlettel kapcsolatban. Ankarai politikai körök véleménye szerint Kairóban a következő kérdések kerültek megvitatásra:

1. Török semlegesség kérdése, feltehető, hogy Ankarának sikerült Moszkvában meggyőzni az oroszokat az eddigi török politika helyességéről és célszerűségéről. Ezzel egyidejűleg lényeges haladást értek el az orosz, török kapcsolatok kérdésének tekintetében, amely a kairói tanácskozás második problémáját képezi és amelyre a moszkvai határozatok közvetlen befolyást gyakoroltak. Minthát a legutóbbi moszkvai sajtóprobléma újból próbára tette a kapcsolatokat Moszkva és Ankara között, kétségtelen, hogy a törökök

szívesen látnak ennek a kérdésnek végleges tisztázását. A török álláspont ezzel kapcsolatban az, hogy Törökország bebizonyította a Szovjetunió iránti barátságát a német-orosz konfliktus kitörése idején és ezért kizárólag Moszkva ügye, hogy világosan határozza meg Törökország iránti magatartását.

A harmadik kérdés, amely előreláthatólag szóba kerül Kairóban az, milyen szerepet játszik Törökország a háború utolsó szakában, tekintettel a moszkvai értekezletnek a háború meggyorsítására vonatkozó határozataira, valamint arra a feladatra, amely Törökországra vár a háború utáni átmeneti időben és a békében. Biztos, hogy az általános moszkvai határozatok keretében Törökországnak szerepet szántak a jövőbeni békés rend megteremtése körül.

Japán Keletázsia népeinek függelenségéért harcol

Tokió, november 5. (Német TI) Nagy Keletázsiai értekezlet megnyitása alkalmából Tozsó miniszterelnök többek között azeket mondta: — A Keletázsiai népeknek azillárdan el vannak köelve arra, hogy évszázados ellenségeiket, Amerikát és Angliát terdén kényseríték.

Tozsó miniszterelnök részletesen vázolta Kelet-Azsiának az angol-amerikai részről történt kizsákmányolását, amely Japánt végül arra kényszerítette, hogy fegyvert ragadjon és ezzel visszaállítsa Kelet-Azsiában a tartós békét.

Az európai helyzetről szólva Tozsó a következőket mondta: — Nagyon örülünk, hogy szövetségünk nemzeti egységét még szilárdabbá tette és a biztos győzelem reményében halad előre, hogy felépítse az új Európát.

Tozsó miniszterelnök ezután a következőket mondta: — Ennek a háborúnak győzelmes befejezése jelenti egyúttal nagy Kelet-Azsia új rendjének felépítését. A nagy Keletázsiai népeknek minden erejükkel össze kell fogni, hogy az ellenséges támadásokat megállítsák. A világbéke megteremtésének alapvető feltétele abban áll, hogy minden nemzet megkapja az őt megillető helyet.

Tozsó emlékeztetett arra, hogy Japán már kijelentette, hajlandó támogatni az indiai függetlenségi mozgalmat. Majd ezeket mondta: — Meg vagyok győződve arról, hogy nagy Kelet-Azsia többi lakója szívvel-leléssel együtt működnek az indiai függetlenség kivívásában. Bern, november 5. (Bud. Tud.)

BÉLPÉREGÜZŐ KURAKBAN a tisztán természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviz, mint gyorsan, biztosan és igen alaposan ható hashajtó, kitünően beválik s ezért már régi idők óta állandóan alkalmazzák. Kérje meg orvosát!

Az Exchange Telegraph csungkinki jelentése szerint attól tartanak, hogy a kínai-japán háborúban rendkívül komoly fordulat áll be.

Légi támadás London ellen

Berlin, november 5. Mint a Német TI értesül, német harc repülőgépek november 5-re virradó éjszaka London célpontját támadta. (MTI)

Köpenhága, november 5. (Német TI) Mint a Jütland szigeten lévő Thistadból jelentik, péntekre virradó éjszaka két angol bombázó lezuhant. Az egyik Kallerup, a másik Sundby közelében pusztult el. (MTI)

ELŐKÉSZÍTETTEK BENES MOSZKVAI ÚTJÁT

Zürich, november 5. (Bud. Tud.) Az Exchange Telegraph jelenti, hogy londoni cseh körökből származó közlések szerint meglették az utolsó előkészületeket Benes moszkvai útjára. Az utazásra már a legközelebbi időben sor kerül. Ennek célja, hogy a Szovjetunióval kölcsönös segélynyújtási szerződést kössenek.

CHURCHILL RÖVIDESEN NYILATKOZIK

London, november 5. (Bud. Tud.) Churchill tegnap az alsóházban közölte, hogy rövidesen nyilatkozik a háborús helyzetről és a politikai fejleményekről. Az alsóház egyébként alig 8 percig tartó vita után hiteljavaslatot fogadott el ötnegyedmilliárd font sterlingről. Angli történetében ez az eddigi legnagyobb hitelkérés a parlamenttől.

Istanbul, november 5. Az itteni török lapok megerősítik azt a hírt, hogy Menemendzöglü török külügyminiszter előreláthatólag Hull amerikai külügyminiszterrel is megbeszélést folytat Kairóban. (MTI)

SVEDORSZÁG NEM KÖZVETÍTETT FINNORSZÁG ES A SZÖVETSEGESEK KÖZÖTT

Stockholm, november 5. Mint a Svéd TI jelenti, a külügyminisztérium közölte, hogy Svédország nem közvetített Finnország és a szövetségesek között.

NÉMET GYORSNASZÁDOK NYUGTALANITJÁK AZ ANGOL PARTVIDÉKET

Berlin, november 5. (Interinf.) Pénteken a kora reggeli órákban német gyorsnaszadok újból előretörték Anglia keleti partvidéke ellen és megtámadták az ellenséges hajókaraván forgalmát. A naszadoknak sikerült az erős védelmi övezetet áttörni és több gőzöst megtámadni. Két kb. 2500 tonnás hajót megtorpedóztunk. Egy másik német búvárnaszád ezzel egyidejűleg torpedótalálatokat ért el egy 4000 tonnás nagy hajón. A hajó azonnal megállt és gyorsan elsüllyedt. Ezzel az eredményes támadással az ellenség három hajót, összesen 9000 tonna hajót vesztett. (MTI)

Sulyos birságot kell fizetni, annak, aki jegy nélkül száll fel a vonatra

A kereskedelem- és közlekedési minisztérium rendelete szerint a jövőben az az utas, aki a MÁV járatain a jegyvizsgálónak, vagy vonatvezetőnek felosztás nélkül bejelenti, hogy érvényes menetjegyzolványa nincs, a díjszabás szerint járó menetdíjon felül még öt pengő pótdíjat köteles fizetni. Az az utas viszont, aki a me-

netigazolvány hiányát az első jegyvizsgálat alkalmával nem jelenti be a jegyvizsgálónak vagy vonatvezetőnek, az általa megtett útvonalra, vagy ha ezt nem lehet megállapítani, a vonat által már megtett egész útvonalra köteles a menetdíj kötszeresét, de legalább 20 pengő fizetni.

Holnap nyílik meg a Német Tudományos Intézet képképzőállítása a Déri-muzeumban

A Német Tudományos Intézet képképzőállítása holnap déli 12 órakor nyitja meg ünnepélyes külsőségek között a Déri-muzeumban. A megnyitó ünnepségre előkelő német vendégek érkeznek városunkba. A megnyitó beszédet dr. Eduard Lurtz, követési tanácsos, nagyváradi konzul mondja. Rajta kívül felszólal dr. Ernst Hückel, a budapesti Német Tudományos Intézet képviselője, magyar részről Toroczka Oswald festőművész. A kiállítás anyagát dr. Heybey Wolfgang a helybeli Német

Tudományos Intézet vezetője ismerteti. A megnyitó ünnepség méltó folytatására este 7 órakor kerül sor, amikor a Fiedel-trio korhű hangszeresek a gótika és a renaissance zenéjéből ad izelítőt. A trió tagjai: Franz Siederbeck, Beatrice Dohms és Erich Wilke, mind a frankfurti zenekola professzorai, ugyazintan az együttest kiegészítő énekes, Ernst Conrad Haase is. Mind a kiállítás megnyitó ünnepén, mind az esti hangversenyen belépődíj nincs, érdeklődőket szívesen lát a rendezőség.

A hadigondozó tisztek továbbítják jövőben a Vöröskeresztes tudósításokat

A hivatalos lap pénteki száma fontos rendeletet közöl a honvédelmi minisztertől. Eszerint a jövőben a Vöröskereszt tudósításokat nem közvetlenül kézbesítik az érdekelteknek, hanem a hadigondozó tisztek útján. Ennek célja, hogy a hadigondozó tisztek a hősi halált, meghalt, eltűnt, vagy fogságba esett honvédek hozzátartozói megélhetésének biztosításáról szükség esetén előre gondoskodjanak, az érdekelteket megfelelő tanácsal, utbaigazással lássák el s ezáltal megkönnyítik őket a sok fáradtsággal és idővel járó utanjárásoktól és kiadásoktól. A hadigondozó tisztek az értesítés vétele után 24 órán belül postán juttatják el az érdekelteknek.

számos megélhetésének biztosításáról szükség esetén előre gondoskodjanak, az érdekelteket megfelelő tanácsal, utbaigazással lássák el s ezáltal megkönnyítik őket a sok fáradtsággal és idővel járó utanjárásoktól és kiadásoktól. A hadigondozó tisztek az értesítés vétele után 24 órán belül postán juttatják el az érdekelteknek.

A világon a legnagyobb nemzet a kis nemzetek szövetsége

Ravasz László püspök beszéde a háborúról és békéről

Az Országos Református Lelkész Egyesület csütörtökön tartotta évünnepét a budapesti teológia dísztermében. Ravasz László püspök-elnök megnyitójában a háborúról és békéről foglalkozott. Mikor Magyarország a háborúba beavatkozott — mondotta a többi között — szükségképpen cselekedett. Mindig őszinte békevágy vezetett a magyar közvéleményt s magatartásának mindig a nagyobb baj elkerülése volt az indoka, saját léte és Európa szempontjából. Nem lehet feltartóztatni az emberi méltóság tönkretételét, ha a béketárgyalások szellemét nem a keresztényen etika igazságai és követelményei szabják meg. Mindent el kell követni, hogy a második világháború után megkövetendő béke ne legyen forrasa a harmadik világháborúnak. Ez csak úgy érhető el, ha a béke levégőjéből kivetjük a bosszú gondolatát. Csak akkor lesz béke az a béke, ha a kisnemzetek

méltóságát megvédi. A világon a legnagyobb nemzet a kisnemzetek szövetsége. Az a mi történelmi hivatásunk, hogy magyaroknak, függetleneknek, öncéi és a maga erejéből 10 nemzetnek megmaradva végezzük azt a kiegyenlítő és közvetítő munkát, amelyet ezer év alatt ellenségesség vagy idegen kultúrák között szakadatlanul végeztünk. Az új világnak megingathatatlan alaptétele a humanum szabadsága és megbecsülése.

Csokonai Színház
Tel. 25-45. Irárató B. Uccer István
10 óráskor d. u. fél 4, este fél 7-kor.
Szombaton este C) bérletben

Barabás Sári
sikeres szatár a

Luxemburg grófia
a legújabb előadásban!

Jánosbogárka

Humorista előadások
Ma is a vidám zenés magyar vigjáték:

7-en, mint a gonoszok
Főszereplők: Mednyánszky Ági, Bilicsi, Sárdy, Kiss Mányi, Makláry, Vaszary.
Előadások 3, 5 és 7 órakor

Meleg mozgó műsora
Szombat, vasárnap, hétfőn
Honthy Hanna főszereplésével

Régi nyár
Szereplők még: Simon Erzs, Szilassy László, Vaszary, Csontos, Rajnay.
Előadások kezdete: hétköznaponként 6 és negyed 8 órakor
Vasárnap: d. e. 11 és d. u. 3, 5, 7 órakor

Apoló filmszínház
Vasárnap utoljára:
MEGALMODTALAK

Hétvértől
Szelezcky Zita egyetlen ideiglenes vigjáték filmje

Sziámi macska
Szilassy, Bilicsi, Makláry, László, Pethes Sándor főszereplőkkel

Viaszszínház
Magyarországon ma először
3-5-7 órakor a legnagyobb magyar filmoperett:

Zenélő malom
Fősz.: Szelezcky — Szilassy — Dayka — Vaszary Piri — László — Csontos.

Kállay miniszterelnök vasárnap Huszton beszél

A miniszterelnökség, a külügy és a kisebb tárcák bizottsági tárgyalása a Házban

Budapest, november 5. A parlamentben a jövő héten kezdődik az 1944. évi költségvetés plenáris vitája, de már ezt megelőzően is rendkívül élénk a belpolitikai élet. A költségvetési vita részleteit pártközi értekezlet tisztázza, amelyet szombaton délután 5 órára hívott össze Tasnádi Nagy András, a képviselőház elnöke. Ezen a megbeszélésen Kállay Miklós miniszterelnök is részt vesz.

A politikai világ figyelme a hét végén Huszton felé fordul, ahol vasárnap avatják fel a Budapest székesfőváros által Huszton városának ajándékozott hősi szobrot. A szoboravatás beszédet Kállay Miklós miniszterelnök mondja, aki vasárnap reggel utazik számos politikus kíséretében a Kárpátaljára. Az avató ünnepségen felszólalnak még Dudinszky Béla, a máramarosi közigazgatási kirendeltség ve-

tője, Bródy András országgyűlési képviselő és Ruszinkó Miklós görögkatolikus kanonok. A kormány tagjai közül vitéz Lukács Béla és Antal István miniszterek vesznek részt a szoboravatáson, de ott lesz vitéz Thuránszky László, Pataky Tibor miniszterelnökségi és még több államtitkár is.

A képviselőház egyesített bizottságai csütörtökön a közellátási minisztérium költségvetését tárgyalták. Csütörtökön este a MEP Akadémia-utcai székházában klubnap volt, amelyen Kállay Miklós miniszterelnök is megjelent.

Pénteken, a költségvetés bizottsági vitájának utolsó előtti napján a miniszterelnökségi külügyminisztériumi előirányzat, valamint a tárcanélküli miniszter és a nemzetvédelmi propagandaminiszter költségvetése került sorra.

Mától kezdve szűnik meg a le- és felszállási tilalom a debreceni sebesvonatpáron

A napokban részletesen beszámoltunk a Magyar Államvasutak igazgatóságának arról a rendelkezéséről, amely a Debrecen város és a Tiszántúl közönségét súlyosan érintő utazási korlátozást a debreceni sebesvonatpáron megszüntette. Mint ismeretes, a Budapestről délután 18 órakor induló sebesvonaton, illetve a Debrecenből hajnali 4.47 órakor induló sebesvonaton a mai napig tilos volt a le- és felszállás Debrecenben. Az intézkedés igen sok vitára és felháborodásra adott okot, hiszen ezzel a legmagyarabb vidék közönségét zárták el az ország fővárosától. Többirányú sürgetésre és alaposan alátámasztott kérésre a MÁV igazgatósága mé-

tányosan bírálta el a debreceni közönség panaszát és november 6-tól kezdve megszüntette a fentemlített sebesvonaton az utazási korlátozást.

A mai naptól tehát ismét a régi mederben halad a forgalom ezen a két fontos járaton. Debrecenben nem tilos a le-, illetve felszállás és nem kell Erdőhályfalvára, illetve Erdőhályfalvától megváltani a jegyet, valamint nem kell 5 pengő bírságot fizetni.

Mind Debrecen város, mind a Tiszántúl közönsége nagy örömmel fogadja a korlátozás megszüntetését és elismeréssel adózik a MÁV igazgatósága gyors és hathatós intézkedéséért.

A bádógosipar védelmet kér a gyáriparral szemben

A debreceni bádógosmesterek körében — sajnos — különösen sok a panasz. Ennek oka itt is főként az anyaghiány. A bádógosmesterek azt mondják, hogy az anyag három hónapja ki van ugyan utalva részükre, de a kereskedők még sem tudják kiszolgáltatni részükre mert ez az anyag mennyiség még nem érkezett meg hozzájuk. A legutóbbi vaselosztásnál 0 kilogram vashuzalt osztottak ki a bádógos szakosztály részére, de ehhez sem tudtak mind-éideig hozzájutni. A szegellátásnál egy százalékban részesültek, de ezt sikerült már egy fél százalékot följavítani.

A nehéz helyzetet tetézi az,

hogy a tagok közül egyik-másik nem alkalmazkodik mindenben a szabályokhoz. Ezek miatt Fazekas István, a szakosztály agilis elnöke, annyira elkedvetlenedett, hogy a szeptember havi előjárásági ülésen lemondott elnöki tisztségéről. Galamb Ferenc elnök javaslatára azonban ezt az előjárásági egyhangúlag nem fogadta el s felhívta ezt az érdemes férfit, hogy továbbra is vezesse a szakosztályát.

Fazekas István lemondásának hírére Egyed Sámuel alelnök szintén bejelentette az ipar testület elnökének, hogy idős korára való tekintettel nem tud

ná vállalni a szakosztály elnöki tisztségét.

Ilyen körülmények között Fazekas István talán sikerül megnyerni arra, hogy az év végéig vezesse a szakosztályt, noha Fazekas István nehezen tudja leküzdeni azokat az ellentéteket amelyek őt a szakosztály egyik másik tagjától elválasztják.

A bádógosmestereket különösen érdekli az iparügyi miniszter az az akciója, hogy a háborút követő átmeneti időkre támogatást kíván nyújtani a kisiparnak. A bádógosmesterek hathatós védelmet kérnek a gyáripár konkurenciája ellen s azt kívánják, hogy a kisipar hatáskörébe eső cikkeket és munkát hagyják meg a kisiparnak. Lehetetlenségnek tartják azt például, hogy a gyáripár a kályhacsövet olyan áron adhassa, amiért a kisipar magát a nyers anyagot sem képes megkapni. Ugyanez tapasztalható több más cikknél is. A bádógosmesterek úgy vélik, hogy a gyáripár tevékenységét korlátozzák a zománcos bádógedényekre, ellenben a bádógot magát ők dolgozhatják fel s kapják az anyagot ők is olyan áron, mint a gyáripár. Akkor természetesen ők is olcsóbb áron tudnak termelni.

Ezzel a kérdéssel különben a szakosztály választmánya fog közönségesen foglalkozni.

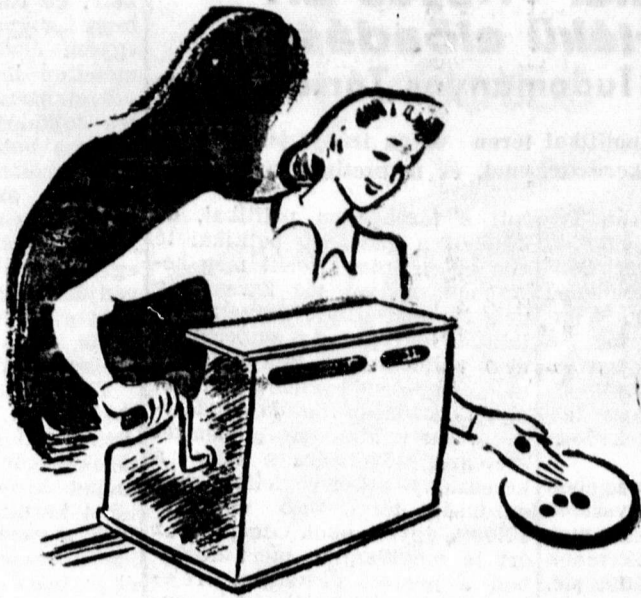
Lapkézbésítőket

fixizetással feveszünk.

Jelentkezés egész nap

a Kiadóhivatalban

Ferenc József-út 56. szám.

Pénzt adunk

Használj TUNGSRAM rádiócsöveit darabonként 10 fillért, izzólámpafejeket darabonként 4 fillért.

Beváltóhely: Egyesült Izzólámpa és Villamosági Rt. Ujpest 4, vagy városi lerakatunk, Budapest, VI., Eötvös-utca 11.

TUNGSRAM

Hétfőn megkezdődnek a debreceni egyetemen is az előadások

Hirt adtunk már arról, hogy a kolozsvári egyetem ifjúsága a legszentebb érzéstől indítva elhatározta, hogy egyelőre megszünteti az előadások látogatását. Mikor a debreceni egyetem ifjúság értesült a kolozsvári lajtársak határozatáról, egyhangú lelkesedéssel állást foglalt mellette és megszüntette az előadások látogatását. Erről küldött ügyletül megkezdődnek az előadások látogatását.

szul vette. A debreceni egyetemi hallgatókhoz hasonlóan állást foglaltak a kolozsvári magyar ifjúság határozata mellett a pécsi, budapesti és szegedi egyetemisták is. Ertesülésünk szerint a kolozsvári egyetemen november 8-án ismét megkezdődnek az előadások. Ennek megfelelően a debreceni egyetemi hallgatók is úgy határoztak, hogy hétfőn megkezdődnek az előadások látogatását.

Ítélet vitéz Endre László és társai fegyelmi ügyében

Makó, november 5. Csanád-Arad-Torontál vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya mint a belügyminiszter által kijelölt fegyelmi bíróság kétnapos tárgyalás után hozott ítéletet vitéz Endre László dr. postmegyei alispánnak és három főosztályvezetőnek a tanúsítványok kiadása körül keletkezett fegyelmi ügyében.

Bár a tanúsítványokat vitéz dr. Endre László alispán, kevéssel kiadásuk után, még mielőtt az érdekeltek felhasználhatták volna azokat, visszavonta, a belügyminiszter mégis elrendelte ellene és három tanúsítványokat tényleg kiállító főosztályvezető ellen a fegyelmi eljárást és ennek lefolytatásával Csanád-Arad-Torontál vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmányát bízta meg. A terjedelmes és az ügy minden részére kiterjedő vizsgáló iratainak ismertetése után már csütörtökön délelőtt sor került a vádlottak megítélésére, majd a terheltek nyilatkozataira, délután négy

órákor pedig magára az ítéletkiadásra.

Az ítéletben a fegyelmi választmány megállapítja, hogy a tanúsítványok kiadásának anyagi háttere nem volt. A vitéz Endre László dr. alispán által aláírt tanúsítványokban az érdekeltek ügyfelek valamennyien ös-keresztény származásúak, tehát nem zsidók, vagy félzsidók voltak. Pálházy Endre dr. másodosztályú főjegyző és Fára József dr. vármegyei főlevéltáros ügyében bünescekmény nem forog fenn, minél fogva a fegyelmi választmány, a közzivádó indítványával szemben, az ügy iratainak az ügyészhez való áttételét mellőzte. Legfontosabb megállapítás a fegyelmi ítéletnek az, hogy valamennyi terhelte csupán kisebb hivatali mulasztást állapított meg, amiért vitéz Endre László dr. alispánt 5000 pengő pénzbüntetésre ítélte. Pálházy Endre dr. másodosztályú főjegyzőt az előléptetésétől két évre eltiltotta, Fára József dr. vármegyei főlevéltárost és Géczy András dr. főszolgabírórt pedig rosszallásra ítélte.

Ha azt akarja, hogy megbízható, pontos órája legyen — akkor **Honvéd, Levente vagy Turul** márkás órát vegyen!

Beszerezhető minden keresztény szaküzletben
Viszonteladók részére kizárólagos egyedárúsító

Bátory óranagykereskedés

Telefon: 12-37. Debrecen, Rákosi Jenő-u. 7.

Invár és Unia
precíziós órák
kerületi képviselője

Wünscher Frigyes dr. nagyértékű előadása

a Tisza István Tudományos Társaságban

„Tisza István gazdaságpolitikai téren olyan irányt jelölt meg helyesnek, melyet ma kereszténynek és nemzetinek nevezünk.“

A debreceni Tisza István Tudományos Társaság pénteken délután fél hatkor a Déri Múzeum előadótermében felolvasást tartott, amelyen dr. Wünscher Frigyes felsőházi tag, a Hangya elnök-vezérigazgatója tartott előadást „A szövetkezetek jelentősége gróf Tisza István agrárpolitikai törekvéseiben“ címmel.

A múzeum előadótermében ebből az alkalomból nagyszámú érdeklődő közönség jelent meg s ott volt a város közéletének több kitűnősége, közöttük dr. Kölcsey Sándor polgármester, Rasó István alispán, Bánáss László prépost-plébános, a Svétségi-intézet igazgatója, Nagybakay Antal országgyűlési képviselő, vitéz Czeglédi Béla gazdasági főtanácsos, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója, dr. vitéz Bessenyei Lajos ny. tankerületi főigazgató, dr. Balogh Sándor városi főjegyző, dr. Tóth Károly táblai tanácselnök, Voltina József, a HÉV. vezérigazgatója, dr. Kovács Jenő ügyvéd, az Ügyvédi Kamara alelnöke, dr. Sörgyi János muzeumi igazgató, dr. Bőszörményi Béla ügyvéd, dr. Fábrián Sándor MTI igazgató, Nagy Géza, a debreceni Hangya igazgatója, Páyer János, a Hangya kirendeltség ügyvezetője és még sokan mások. Az egyetem tanári karából megjelentek dr. Flachberth Ernő, dr. Szádeczky-Kardoss Tibor, dr. Székely Zoltán, dr. Bozoky Ferenc, dr. Zachár Gyula, dr. Erdőss Károly professzorok. Dr. Wünscher Frigyes kíséretében volt Steingassner Pál, a Hangyaközpont igazgatója.

Az ülésen dr. Szádeczky-Kardoss Tibor mondott elnöki megnyitót. Megemlékezett a társaság nagy névadójáról Tisza István halálának 25. évfordulójáról s rámutatott arra, hogy az elmúlt negyedszázad alatt gróf Tisza István emberi nagyságáról, önzetlen és önfeláldozó államférfiúi tevékenységéről még azok a kortársak is elismeréssel és tisztelettel emlékeztek meg, akik az ő életében ellenfelei közé tartoztak. Üdvözölte a megjelenteket, majd dr. Wünscher Frigyes kezdte meg előadását.

Tiszát — mondotta többek között dr. Wünscher Frigyes — sokan félreértették és félremagyarázták politikai tevékenységének több részében. Ez áll általános társadalmi politikai vonatkozásban épp úgy, mint gazdaságpolitikai vonalon. Tiszát a világháborút megelőző korszak ama politikusa, akik a magát szabadelvűnek nevező tőkeuralmi rendszernek voltak fő képviselői, sokszor vallják magukénak. A „liberális“ oldal sokszor idézett beszédeiből kikapott részüket s igyekezett azt a látszatot kelteni, mintha Tisza István a világháborút megelőző idők gazdasági rendszerét helyesnek tartaná, mintha annak hibáit nem venné észre s mintha azokat nem tartaná orvoslandóknak. Pedig ennek inkább az ellenkezője volt az igaz.

Tisza István teljesen tisztában volt a magát szabadelvűnek nevező tőkeuralmi rendszer minden hibájával, e hibákra mindenkor bátran rá is mutat-

tott s társadalom politikai, de különösen gazdaság politikai téren olyan irányt jelölt meg helyesnek, melyet ma kereszténynek és nemzetinek nevezünk. E tanítás lényege: Az ember meg nem változtatható tulajdonságai miatt figyelembevétele mellett olyan gazdaság politikát folytatni, mely alkalmas a nemzet erejének fokozására s mely a keresztény erkölcsi felfogásnak gazdasági téren való érvényesülését egyéb okok mellett az ért is megkívánja, mert különben a nemzet gazdasági erejének, tehát valódi jólétének súlyának növelése el nem érhető.

A pártpolitika zavaró hatása folytán a keresztény nemzeti felfogású gazdaság politikai irány Tisza Istvánnál nem jelentkezik, mint minden részletében egységesen kidolgozott rendszer, csupán elszórtan találjuk meg e rendszer alapjait szolgáló bölcselati irány főbb gondolatait. Hosszabb tanulmányozás eredményeként gazdaság politikai felfogásának tömören kifejezett lényegét a következőkben jelölhetjük meg: 1. A gazdaságpolitika fő célja legyen a nemzet egyetemes gazdasági erejének fokozása, mert gazdasági erő nélkül a nemzetek versenyében helyt állni nem tudunk. 2. A nemzet gazdasági ereje csak úgy biztosítható, ha az egyes termelési ágak megfelelő összhangját biztosítani tudjuk. A gazdaságos és minden eredményesebb termelési biztosítása nem vonhatja maga után a kisember elnyomását s meg nem engedhető a kihasználás. A nemzet gazdaságilag igazán csak akkor lehet erős, ha a kisember jogai a keresztény erkölcsi felfogásnak megfelelően biztosítottak. 4. Bár a nemzet gazdasági megerősítésének elérése végett a termelési ágak összhangjának biztosítására van szükség, mégis elsősorban a mezőgazdaság fejlesztése a legfontosabb, mert gazdasági jólétet addig nem biztosíthatunk, míg a rendelkezésünkre álló legnagyobb termelési tényezőnek, a természetnek megfelelő kihasználása biztosítva nincsen.

Részletesen bizonyította ezután az előadó e pontokba foglalt alapelvek jelentőségét. Tisza István különféle megnyilatkozásai, beszédei és írásai nyomán, majd felemlítette, hogy mindenkinek, aki az elmúlt 90-100 év alatt a tőkeuralmi rendszer idején a kisemberek gazdasági boldogulásáért és a kisember mezőgazdasági tevékenységének támogatásáért kívánt dolgozni, szükségszerűen állást kellett foglalnia a szövetkezeti kérdésben is. Tisza István nemcsak általánosságban foglalkozott a szövetkezi kérdéssel, hanem a szövetkezetet gazdaságpolitikai törekvésnek rendszerre szervevesen is beépítette s a mozgalom minden fontosabb részletkérdésében is állást foglalt. Már 1888 februárjában ezeket mondotta: „A magam részéről a legnagyobb elismeréssel fogadom a hitel-szövetkezetek eszméjét és üdvözlök minden mozgalmat, amely ezen kérdés előmozdítását a kellő úton célozza“.

Teljesen egyetértett gróf Károlyi Sándorral abban, hogy a „gyengéket erősíteni, szervezni kell“, de ezt úgy vélte elérni, hogy „a gyengéknek a fajsúlyát egyéni értékeik növeljük“. Ismételt hangsúlyozta, hogy a szövetkezetek a maguk természetes fejlődésében „messzemenő áldásos hatással bírhatnak, a jövő nemzedéknek szellemi és erkölcsi színvonala tekintetében“. Szerinte „a szövetkezetek lényege abban áll, hogy a kisegzisztenciák érdekét védjük, védjük ne a szabadság ellen, hanem a szabadság által ne a haladás ellen, hanem a haladás szellemében“.

Tisza István kortársai közül sokan nem hallgattak, pedig érdemes lett volna azokat a tanításokat követni, mert olyan eszméket hirdettek, melyekkel „el lehet kerülni a veszélyeket, amelyek a gazdasági életben a korlátlan szabadsággal járnak azáltal, hogy a kisebb egzisztenciákat is népeseké tesszük arra, hogy a szabadság jótéteményében ők is részesüljenek“.

Voltak, akik nem látták a veszélyeket. Mindig vannak, kik veszélyes pillanatokban is azt hiszik, kis foltozással nagy veszélyeket el lehet kerülni. Kár — fejezte be fejtegetéseit Wünscher Frigyes —, hogy nem többen olvassák a próbát kiállított nagyok tanításait. Az ilyen olvasmány sokszor megdöbbentően szép, megdöbbentően szép volt számomra is e kérdés vizsgálata és a nagy magyar harcos figyelmeztetéseinek meghallgatása. A társadalom reformokat keres. Aki munkában részt kíván, készüljön fel oly alaposan, mint azt Tisza István, a bátor, becsületes és képzett magyar hős tette.

A mindvégig nagy figyelemmel kísért előadást élénk tetszéssel fogadta a hallgatóság s hosszasan ünnepelte az előadót akinek dr. Szádeczky-Kardoss Tibor egyetemi tanár mondott köszönetet a gondolatokban gazdag előadásért, méltatván az országos nevű, közgazdasági férfit, dr. Wünscher Frigyes személyiségének és munkásságának kiváló érdemeit. A felolvasó ülés után az osztály tagjai zárt ülést tartottak.

Kihasználták a költözködést a tolvajok

Dr. Kuthy László akadémiai tanár nemrégiben Debrecenből Kolozsvárra költözött. Kolozsváron aztán kellemetlen meglepetésben volt részük. Kiderült, hogy költözködés közben ismeretlen tettesek egy csomó felférneműt, ruhát, evészkészítéket iparművészeti tárgyakat loptak el. A kár több mint 1000 pengő.

Nem ajánlatos az ékszer a ridikülben hordani

Bánvász Hona kozmetikus, Csillag-utca 16. szám alatti lakos tegnap az egyik debreceni fodrászüzletben volt. Míg haját igazították, ridiküljét letette az asztalra. Odahaza aztán megdöbbenne tapasztalta, hogy abból hiányzik egy darab hűsz pengőse, egy B. I. monogrammal ellátott arany pecsétgyűrű, és egy brilliánskőves aranygyűrű, valamint több sorsjegy. A vakmerő ridikülzárka mintegy 1000 pengő értékű zsákmányhoz jutott. Bánvász Hona feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást a tolvaj kézrekerítésére.

Páratlan sikerrel járt Debrecenben a méznád termelése és feldolgozása

Dr. Sz. Nagy Samu, a Gyümölcstermelők Egyesületének ügyvezető elnöke beszél érdekes kísérletezéseiről. — A méznádból kizsolt cukrot lehet préselni és főzni, nagyszerű sör, likőrt és feketekávé készítenek belőle

Háború idején mindig fontos minden olyan kísérlet, amelynek révén akár az ipari termelésnek, akár a közellátásnak olyan anyagot tudunk biztosítani, hogy azzal pótolni tudjuk a nehezen beszerezhető nyersanyagokat és egyéb szükségleteket. Most egy ilyen fontos és szinte mérhetetlen jelentőségű, eredményes kísérletről számolhatunk be, és pedig egy új mezőgazdasági növény termesztéséről és méginkább annak ipari célokra való felhasználásáról. A nagyjelentőségű kísérletet dr. Sz. Nagy Samu, a debreceni Gyümölcstermelők Egyesületének ügyvezető elnöke végezte és meglepő eredményeiről az alábbiakban számolhatunk be a Debreceni Újság—Hajdú-Öld közönségének.

Hamar híre terjedt annak Debrecenben, különösen gazdakörökben, hogy dr. Sz. Nagy Samu ügyvéd, akinek gyönyörűen felszerelt mintagyümölcsöse van, az év eleje óta kísérletezik birtokán az úgynevezett méznád termesztésével és annak méz, illetve cukor céljára való feldolgozásával. A kísérleteket, illetve azoknak befejező részét Péterfia-utca 2. szám alatti udvarán végezte most el, amikor is, hatalmas istállóban főzte és olvasztotta a méznád kipréselt nedvét és az első kísérletek nemcsak hogy igazolták a hozzáfűzött várakozásokat, hanem még felül is múltak azokat. Maga dr. Sz. Nagy Samu mondotta el munkatársunknak, a magyar nemzetgazdasági szempontból olyan fontos kísérleteinek előmenyit és a mutatkozó eredményeket.

HOLDANKINT 40 HEKTOLITER CUKORTARTALMU NEDVET AD A MÉZNÁD

Sokat beszéltek gazdakörben arról, — mondotta kérdésünkre dr. Sz. Nagy Samu, — hogy egy kiskünnhalasi lapszerkesztő és termelő, Bergendi Szilveszter évek óta propagálja a méznád termelését. Szakembereket is írt róla Bergendi Szilveszter és ezeknek a nyomán érdekesnek tartottam, hogy magam is próbát tegyek a méznád termesztésével. Kiskünnhalason és környékén a Künságban már több mint 2000 gázda termel a méznádat és úgy látszik, hogy nemcsak gazdaságos, hanem bizonyos vonatkozásban előnyös is a méznád termelése és feldolgozása, hiszen ez az igénytelen növény bántalmatlan mennyiségben ontja magából az ipari és fogyasztási célokra felhasználható cukrot. A növény maga szinte megtevesztésig hasonlít a citrokhöz, azzal a különbséggel, hogy bűzeje dúsabb és nem omlik le, hanem a mag beéréséig is sűrű alakban áll, mint a tengeri virága. Ennek a méznádnak a szára és levele az egyik legvitaminúsbabb takarmány is, gazdasági jelentősége azonban főleg abban áll, hogy a szár kipréselése révén szinte páratlan bőséget tartalmazó folyadékot ad, amelyből mézet, illetve nyerscukrot lehet főzni. Az eddigi tapasztalatok szerint katasztrofális holdanként 30-40 hektoliter erősen cukortartalmú nedvet ad a méznád, kifejezetten pedig ennek a mennyiségnek 25 százaléka a legprimább cukor, illetve mézmasszát adja.

A KISÉRLET NAGYSZERU EREDMÉNYE

Magam mintegy 50 négyszögletű területen termeltem az idén méznádat. A vetés éppén úgy történt, mint a tengeri, csak sűrűbben, 40 centiméteres sáv, illetve sávok között.

Most az ősszel, a betakarításkor a levelet leszedtük, köröngt pedig olajmalomban kiszajtolgattam. Két nap óta pedig a kifőzéssel kísérleteztem és az eredmény minden várakozást felülmúlt. Több órai erős főzés után csontkemény feketemasszát kaptam, amely a vízben kintően oldódik és szopogatva is a legkellemesebb cukor ize van. Mikor azután ezeket a szinte krikristályosodott cukordarabokat vízben megfőztük, a legizetesebb feketekávé kaptuk belőle.

A meglepő eredmények után természetesen még nagyobb érdeklődéssel fordulok most már a méznád problémái iránt. A Künságban, ahol már évek óta termesztik, a földművelésügyi minisztérium is felkarolta a méznád termelését, illetve hasznosítását. Mindenekelőtt megengedték a kunsági gazdaköröknek, hogy mintán páratlanul gazdag cukortartalma van a méznádnak, pánikát és likőrt készíthessenek belőle. Ugyancsak engedélyt adott a földművelésügyi kormányzat a méznádból főzött sör készítésére is. Ez a hasznosítása is kitűnően bevált. Ilyen körülmények között mindenképpen hasznos és jövedelmező a méznád népszerűsítése és a gazdaközönséggel való megkedveltetése. — Elsősorban azért, mert aránylag óriási terméshozamot ad. Vetése és művelése igen egyszerű és igénytelen, a legkülönbözőbb talajokon, még a rossz homokon is jó hozamot ad. Szakkörökben még vitatkoznak arról, hogy milyen sajtolási és kifőzési eljárás a leg gazdaságosabb, de az már bizonyos, hogy ennek a növénynek a természetes feltétlen előnyös a gazdátársadalom részére. Kívánatos volna, hogy Debrecenben is minnél hamarabb népszerűvé váljék ez az új kifizető termelési ág, hiszen a mai háborús viszonyok közepette máris megállapítható, hogy kitűnő kukoranyagot, a legjobb erőtakarmányt, tápláló sörszert italt és a legkitűnőbb ízű likőrt és szeszleket lehet belőle készíteni.

A magunk részéről kívánatosnak tartanánk, hogy dr. Sz. Nagy Samu eléggé fel nem értékelhető kezdeményező vállalkozásában minél több szakember és gazda kapcsolódna be, mert a jelek azt mutatják, hogy a még vitás feldolgozási eljárások kikísérletezése után a magyar föld olyan új termelési ágat nyer a méznáddal, amely a fontos fogyasztási árucikkeken felül a magyar mezőgazdasági ipar részére is értékes és hasznos perspektívákat nyit meg.

Nyugalomba vonult dr. Varga Jenő vallásánár. a legöregebb tornász

Nagy veszteség érte a debreceni református Kollégium tanítóképzőintézetének tanári karát és növendékeit. Dr. Varga Jenő intézeti vallásánár, aki több évtizedig volt közszerzetben álló tanára az intézetnek, nyugalomba vonult. Dr. Varga Jenő nemcsak, mint egyházi szakíró, de mint sportember is országos névnek örvendett s Európászerte a legkitűnőbb öreg tornászok közé tartozik. Nyugalomba vonulása nagy vesztesége a debreceni tanártársadalomnak. Dr. Varga Jenő helyét a tanítóképzőintézetben D. dr. Illyés Endre lelkész-képzőintézeti tanár vette át.

Áthelyezések és kinevezések a bírói és ügyészi karban

Budapest, november 5. Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. igazságügyminiszter dr. Szarukán József királyi bírósági elnök, dr. Pankotay János királyi ügyész, dr. Király Gyula décsi királyi ügyész a debreceni kir. ügyészséghez saját kérelmükre áthelyezte.

Ugyancsak a m. kir. igazságügyminiszter előterjesztésére a Kormányzó Ur dr. Faluhelyi Dezső pécsi királyi törvényszéki titkárt a debreceni kir. bírósághoz járásbíróvá, dr. Jenei György debreceni kir. járásbírói titkárt a debreceni kir. ügyészséghez ügyészé kinevezte.

Közelesen nyilvánosságra jutnak a városi kinevezések

Debrecen városánál, mint ismeretes, alapos előkészítő munkával dolgozták ki a státusrendezést, amelynek egyrészt a közeljövőben hajtják végre. Ennek során több előterjesztést küldtek a belügyminisztériumba régi, kiváló tisztviselő kinevezése érdekében. Ezek az előterjesztések a városi adóhivatal tisztviselőit érintik. Ezzel párhuzamosan nagyarányú rendezést kívánnak végrehajtani a kezelési szakon is.

Mintegy 50 tisztviselőt érint ez utóbbi rendezés. Ertesztésünk szerint a belügyminisztériumban a napokban került sor a debreceni adóhivatali kinevezések aláírására. Ugy tudjuk, hogy a kezelési szakhoz tartozó tisztviselők előléptetésének, illetve kinevezésének polgármesteri aláírása már megtörtént, csupán nem akarják addig nyilvánosságra hozni, míg az adóhivatali kinevezések meg nem történnek.

Betörők garázdálkodása Debrecenben

A tegnapi nap folyamán több feljelentés érkezett a debreceni rendőrségre betörések ügyében. Horváth Kálmán MÁV tisztviselő tette az egyik feljelentést ismeretlen tettes ellen, aki Hatvan-utca 61. szám alatti lakásának ajtaját álkulccsal felnyitotta és onnan négy darab, értékes perzsaszőnyeget és 25 darab ólomkristályt ellopott. A kár több mint 10.000 pengő. Öze Vámos Ferencné, Csillag-utca 36. szám alatti lakos a múlt nap távol volt lakásától. Mikor este hazatért, megdöbbenve tapasztalta, hogy valaki behatolt lakásába és onnan 300

pengő értékű ruhateremt lopott el. Ugyanekkor betörő járt Szondi Károly József királyi herceg-utca 57. szám alatti lakos lakásában is. A betörő lefeszítette az egyik ablakról a dróthálót, majd betört az ablakot. Bemászott a szobába és 4 rendi férfiruhát, meg több fehérneműt szedett össze, mintegy háromezer pengő értékben. A rendőrség megindította a nyomozást a betörések tettesei megkiszáradására. Alapos gyanú, hogy a betöréseket egy és ugyanazon személy követte el.

A tiszántúli református egyházkerület elnöksége megállapította a lelkésszentelés sorrendjét

A tiszántúli református egyházkerület rendes közgyűlése alkalmából Debrecenben, a Nagytemplomban november 24-én reggel 8 órakor tartandó lelkésszentelés sorrendje ez:

A TEMPLOMI ELHELYEZKEDES RENDJE

A lelkésszentelő istentisztelet kezdetét 8 óra előtt 5 perccel harangszó jelzi. Az egyházkerületi közgyűlés tagjai és a felszentelendő a Kollégium udvarán gyülekeznek, chonnan szolgálati idősbőség sorrendjében vonulnak be a templomba a Kollégium felől bejáraton. Palástot csak a felszentelendők és azok a lelkészi tagok öltenek, akiknek a lelkésszentelésen szolgálniuk van.

házkerületi jegyzők és az egyházmegyei lelkészi képviselők. Az egyházkerületi közgyűlés egyéb alkotó tagjai a keleti hajónak a Piac-utca felé eső padsoraiban foglalnak helyet.

A LELKÉSSZENTELÉS RENDJE

- 1. Fennállóének a XLVI. zsoltár 1. verse. 2. Derekas ének a CXXXIV. zsoltár 1, 2, 3. verse. 3. Szentírást olvas és imádkozik a Püspök. 4. Középsőének fennállva) a 32. dicséret 5. Igét hirdet és az Ur imádságát elmondja a Püspök. Gyülekezeti ének (ülve) a 225. dicséret 1. és 2. verse. Ez éneklés alatt a felszentelendő atyafiak helyükről előjönnek és felállanak az Urasztala korlátai körül. 7. Püspök fohászt és az eskütelte bevezető szavakat mond. 8. Az egyházkerületi lelkészi főjegyző a felszentelendők egyenként bemutatja, amikor a nevükön szólítottak előlőnek. 9. A Püspök kérdésére, hogy késszek-e magukat a szent hivatalra esküvel elkötelezni: igenlé felelet után a lelkészi főjegyző előolvasása szerint szívre tett kézzel eskü

tesznek. Az eskü előtt a gyülekezet feláll.

10. A Püspök felhívására a felszentelendők az Urasztala korlátai mellett térdre borulnak s ekkor a Püspök, az egyházkerületi lelkészi főjegyző és az esperesek kezüket a felszentelendők fejére teszik és organakíséret nélkül, a felszentelendőkkel együtt eléneklik a 63. dicséret 3. versét.

11. A Püspök felszentelő és kibocsátó ígéret mond (I. Istentiszteleti Rendtartás 161-162. l.), a vének pedig a felszentelendők egy egy bibliai igével (és kiórálog csak azzal) megáldják.

12. A gyülekezet elfoglalja helyét és elénekli a 229. dicséret 1, 3. és 4. versét.

13. Ez éneklés alatt a felszentelt atyafiak a Püspök és az egyházkerületi Főgondnok elé járulnak, velük kezét fognak, azután ülőhelyükre visszatérnek.

14. A felszentelt atyafiak közül egy röviden köszönetet mond az egyházkerületi közgyűlésnek.

15. A Püspök az Urasztalánál könyörög az anyaszentegyházért és a felszenteltékért s megáldja a gyülekezetet, amely az imádság és áldás alatt fennáll.

16. Záróének (ülve) a XC. zsoltár 9. verse.

Gyűlések a városnál és a megyénél

Az elkövetkező hét mozgalmasságot hoz mind Debrecen város, mind Hajdú vármegye életébe. Számos gyűlés lesz. Így november 8-án, hétfőn reggel 9 órakor tartják meg a vármegyháza alispáni termében a szokásos havi közgazdászati bizottsági ülést, amelyet fél 11 órakor kisgyűlés követ. A kisgyűlésen több, fontosabb, időszaki kérdés kerül tárgyalásra. Mint hírt adtunk róla, Debrecen város 1944. évi költségvetését elkészítették. Az ezt tárgyaló ülést előreláthatólag november 11-én tartják meg a városháza közgyűlési termében. Délután közgyűlést előkészítő kisgyűlés lesz sok érdekes kisgyűlési tárgysorozattal. A közgyűlés valószínűleg délután 4 órakor kezdődik.

Részint Szilassy László főispán hivatali elfoglaltsága, részint a városi ügyek alakulása következtében a minden hónap 5-én szokásos városi közgazdászati bizottsági ülést ebben a hónapban november 12-én fél 10 órakor lesz.

Tyúkot lopott egy idősebb leány

Nagy Borbála 19 éves nyírmartonfalvi lány tyúklöpésért állt tegnap a debreceni törvényszék előtt. Ez év júniusában ugyanis a Vedres-dűlőn levő Lakatos-tanyáról hat darab tyúkot ellopott és a piacon eladta. A lopást nem fedezték fel mind járt, csak később, mikor Balla József fogyasztási ellenőrrrel találkozott. Tőle hallották, hogy a kérdéses reggelen látta Nagy Borbálát a vámnál és mikor igazolásra szólította fel, a lány megszökött.

A vádlott tagadta a lopást, de az ellene szóló bizonyítékok alapján 2 hónapi fogsáza ítélték, jogerősen. Érdekes és szomorú, hogy Nagy Borbála elég jómódú délerdélyi családból származik, de amióta onnan, mint menekült átjött, már többször volt lopásokért büntetve. Most is nyolchónapos büntetését tölti.

A mai idők

pontos és érdekes
tájékoztató minden időszerű
kérdésről, utazási cikke, művészet, sport,
humor és gyönyörű többszínű fotóriportok

a BERLINI minden Visszhang számában

Megjelenik kéthetenként. Megrendelhető az IBUSZ-nál,
V. Akadémia-u. 10. Egyes szám ára 46 fillér.

Vasárnap és ünnepnap Debrecenben is szünetel az autóbussziforgalom

A polgármester értesíti a város érdekelte lakosságát, hogy a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi Miniszter úr 150.000-1943. X/b. számú rendelete értelmében a város területén közlekedő autóbussziforgalom vasárnapokon és ünnepnapokon (Gergely-naptár szerinti ünnepnapok)

és nemzeti ünnepeken) való szüneteltetését folyó évi november hó 6. napjától kezdődően, további intézkedésig, az állandóan növekedő rendkívüli üzemanyaghiány miatt, az üzemanyaggal való takarékoskodás érdekében elrendelte.
Polgármester

Vidéki irodalmi estek rendezését vette tervbe a Tiszántúli Szépművészeti Céh

Hosszú halgatás után most ismét életjelt ad magáról a Tiszántúli Szépművészeti Céh. A több szakosztállyal rendelkező Céh nyilvános működését a háborús állapot szakította meg. Ez a szünet azonban nem jelentette azt, hogy a muzsák hallgatnak. A Tiszántúli Szépművészeti Céh tagjai ugyanis igen sok tevékenykedtek a kitűzött cél érdekében és munkájukkal igyekeztek előkészíteni a talajt az

egyesület működésének újra megindításához. Ennek érdekében az utóbbi napokban is több ízben folytattak tárgyalásokat a jövő hétre nagyszabású megbeszélést terveznek. Az új munkábaálló Tiszántúli Szépművészeti Céh egyik feladatának tekintik vidéki irodalmi estek rendezését. Felkeresik a hajdúban kapcsolják be azokat a kulturális és művészeti életbe.

A fogásra felakasztotta magát egy reménytelen szerelmes

Idejében felfedezték és levagták a cukorspárgáról

Megdöbbenő felfedezésre jutottak a múlt este az Ember Pál-utca 21. számú ház lakói. Az egyik lakás előszobájában a fogásra felakasztva eszméletlenül találtak rá Koncz János 25 éves házastársi alkalmazottat. Nyomban levagták a cukorspárgáról és pillanatok alatt sikerült életrekelteni.

akart válni az élettől. Néhány bűncselekményt követett egy noteszlapra, melyben elpanaszolta, hogy mennyire szerencsétlen. Mivel szerelme nem talált viszonzásra így nem látja semmi értelmét az életnek.

Kiderült, hogy a szerencsétlen leány reménytelen szerelmes volt. Ideálja azonban nem viszonzta érzelmeit és az anyósára elkészítette hogy meg

Ezt az elhatározását azonban megmásította, mert belátta, hogy mégis csak szép az élet s a szerelme családja verem is, mindenkinek eljön egyszer a lovagja, aki meghallgatja szíve szavát.

HIREK

Magyar Élet Pártjának hírei

BOZSÓTI PARTRÓDA. Arany Bika-szálló félelelet, ahol a párt szociális tanácsadó irodájában feleket fogadnak és kérvényeket áll-vesznek minden hétköznap délelőtt 9-1 óráig.

HAJDU VÁRMEGYEMAGYAR ÉLET PARTI VEZETŐSEGE minden hétfőn és pénteken a főispáni hivatalban délelőtt 9-12 óráig panasznapot tart, amikor is a kérelmek és panaszok a vármegyei központi MEP titkárnak adhatóak.

GYOGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA

„Arany Angyal” Bánó Andor, Piac utca 50. Telefon: 34-06. — „Reményeg” Gódy Ilona, Csapó-utca 22. Telefon: 14-21. — „Szent Háromság” Sallay L. Homokkert, Szabó Kálmán-utca 14. Telefon: 17-07. — „Sas” öv. Mandel J.-né, Hatvan-u. 96. Telefon: 39-19.

Tél-előző stróflák

A fáj kopott és dísztelen
(S a nyári ég is, hova lett?)
Mi még sárgán és féléve: é!
Halálra váltan nem beszél,
Halálra vált, szent hallgatás
Köszönti a telet.

Az élet szép és élni jó
(Mondja egy furcsa operett)
S e furcsa operetten át
Szépülni látom a halált,
Mely ing az ősi fák felett
S én nem hajtok fejet...

BARNA TIBOR.

Szabó Gyula rendőrtanácsos visszatért szabadságáról. Szabó Gyula rendőrtanácsos, a debreceni rendőrkapitánysegéd büntető osztályának vezetője visszatért szabadságáról és elfoglalta hivatalát.

Imre-nap Debrecenben. A debreceni rendőrségen névnapjuk alkalmával igen sokan keresték fel meleg gratulációikkal Földy Imre detektívet, Szilassy Imre és Derecskegy Imre nyomozókat. — Sok gratulációval és jókívánsággal halmozták el a debreceni Idegenforgalmi Hivatal népszerű igazgatóját, dr. Lengyel Imrét is.

Tanári kinevezések. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Vekerdő Nagy Ilona okl. polgári iskolai tanárt a derecskei állami polgári fiú- és leányiskolához, Jakó Edit okl. polgári iskolai tanárt a berettyóújfalui állami polgári fiúiskolához állami polgári iskolai helyettes tanárokká kinevezte.

Református lelkésznek Bibliaköre. November 8-án, hétfőn délután 5 órakor a Révész-tér 2. szám alatti lelkész hivatalában a református lelkésznek bibliaköre smét megkezdődik. Kérjük a lelkészné testvéreket, hogy ezt a hírt az összes érdekeltekkel közölni szíveskedjenek.

Fogházra ítélték, mert bántalmazott egy gyermeket. Rózsapallag közsgében Kozma György 9 éves gyermek összeverekedett Tatár János 10 éves gyermekkel, akit a dulakodás hevében fel is lökött. A verekedésnek szemtanúja volt Fekete Lajos gazdálkodó is, aki rárohant Kozmára, összerugdosta, majd egy ostorral eszméletlenségig verte. A megfedekezett gazda ellen eljárás indult a szatmári törvényszék 8 hónap börtönbüntetésre ítélte.

Felelősségre vonta az erdőőrt, hogy miért járkál az erdőben, majd leütötte

Hüse Imre városi erdőőr, Nagyerdő 20. szám alatti lakos a múlt éjjel 11 és 12 óra között szokásos ellenőrző körútját végezte a tűzéraktanya környéki erdőben. A sötétben egyszerűen elébetoppant egy ismeretlen férfi és tüzet kért tőle. Nyugodtan rágyújtott, majd cigarettáját forgatva különös kérdést tett fel az erdőőrnek:

— Mondja csak kérem, mit keres maga éjnek idején az erdőben? — kérdezte. — Igazolja magát.

Az erdőőr meghökken a szemtelen kérdésre, de mindjárt visszavágott:

— Menjünk be a tűzéraktanya

nyába, ott majd igazolatjuk egymást.

El is indultak a laktanya felé. Az idegen azonban egy óvatlan pillanatban zsebéből előkapott egy kemény tárgyat és Hüse Imre arcába vágott azzal, majd elszaladt. Az erdőőr üldözőbe vette ugyan az éjszakai támadót, de az a sötétben egyszerűen nyert és nyoma veszett neki.

Hüse a történetéről jelentést tett a rendőrségen. Pontos személyleírást is adott a férfiről, aki 35 év körüli egyén volt, közepes magasságú, erőteljes, világos és micisapkát viselt. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

Meghalt Mész László édesanyja. Mész László édesanyja, özv. Mártoneszk Endréné, 79 éves korában, november 3-án meghalt. Temetése november hó 6-án, szombaton délelőtt 10 órakor lesz Királyhelmeceken.

Imre napja és az ipartestület. A debreceni ipartestület Imre napja alkalmából meleghangú levélben üdvözölte dr. Dömsödy Imre tb. városi főjegyzőt, a városi iparhatóság főnökét, id. Varjassy Imre kovácsmestert, Király Imre lakatosmestert, Csáky Imre közvevőmestert, előjárósági tagokat. — Az iparostársadalom köréből sokan köszöntötték még: Fuchs H. Imre borbélymestert, a borbélyszakosztály tiszteletbeli elnökét, Kiss Imre timármestert, Szabó Imre asztalosmestert és másokat. Itt említjük fel, hogy számosan keresték fel dr. Dolhay Imrét, a debreceni m. kir. államépítészeti hivatal agilis s rokonszenves egyéniségű főmérnökét, aki illusztris főnökével együtt a helyi iparosokat mindig jóindulattal támogatta.

Szerelmi bánatában leugrott a második emeletről Szatmáron egy 18 éves tanuló, aki így akart öngyilkosságot elkövetni. A fiatal embert súlyos bordatöréssel és lábszártöréssel szállították kórházba. Állapota nem életveszélyes.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város adóhivatala ezúton értesíti az érdekelteket, hogy az 1943. évi 14. sz. változást jegyzék folyó hó 5-20-ig közszemlélésre lesz kitéve a birtoknyilvántartásnál (adóhivatal, I. em. 42. szoba.) Érdekeltek a közszemle alatt ezen jegyzéket megtekinthetik s az osztálybesorozás ellen a közszemle lejártaét követő 15 napon belül felszólalással élhetnek. Városi adóhivatal.

Agonyoztak egy nyír-szöllősi legényt. A nyír-szöllősi legények között egy korcsmai italozás hatása alatt véres verekedés tört ki. Majoros György és Majoros József, a szurkálás tettesei már őrizetben vannak. Glovács Miklós 18 éves nyír-szöllősi legényt súlyos állapotban szállították a nyíregyházi kórházba, ahol azonnal megoperálták. Állapota életveszélyes. A szurkálás áldozatát Urbán Andrásnak hívják, mindössze 19 éves. Őt is a Majoros-testvérek szurkálták össze. A szerencsétlen fiatal legényt haldokoltva szállították kórházba, ahol másnap reggel sérüléseibe belehalt. A halálos szurkálást jelentették a nyíregyházi kir. ügyészségnek, ahol a boncolást el is rendelték. A véres verekedés ügyében a nyomozás tovább folyik.

Szarka dézsmálta a korcsmáros pénztárát. Kozma Imre korcsmáros, Kiszegyesi-út 9. sz. alatti lakos az utóbbi napokban észrevette, hogy pénztára sohasem egyezik. Eddig több mint 300 pengő tűnt el nyomtalanul. Ezek után nyilvánvalóvá vált, hogy valaki rendszeresen megdezsmálja a pénztár tartalmát. Feljelentést tett a pénztárszarka ellen.

Közigazgatási kinevezések Debrecen városánál. A m. kir. belügyminiszter Debrecen sz. kir. városhoz dr. Szabó László 1-ső oszt. közigazgatási fogalmazót II-od osztályú aljegyzővé, dr. Vass József II-od oszt. közigazgatási fogalmazót 1-ső osztályú közigazgatási fogalmazóvá kinevezte.

Az ipari munkásság felruházásában tevékeny részt vesznek a kender- és jutagyrak is. Hír szerint a közelmúltban 600 ezer darab kender- és jutandrág elkészítésére kaptak a gyárak megbízást 15-18 millió pengő értékben. A kenderből készült ruhaanyag külföldön is kitűnően bevált és nálunk is nagy népszerűsége tesz majd szert, mert olyan eljárásí módot találtak fel, amellyel a gyűrődéseket teljesen kiküszöbölték.

Vattay tánciskolában november 8-án diákkolon kezdődik. Kossuth 11.

Új tanfolyam kezdődik november elején a Szmá Magdolna és Sipkovich Béláné Szlezák Mária gyorsíró-, gépiró- s szépfőiskolájában, Debrecen, Piac-utca 73. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főg. eng. szám 5548/1943-44.

Kérem a becsületes megtaláláshoz. Németh Kálmáné, Gr. Vécsey-utca 32. sz. alatti lakos azzal a kéressel fordul ahhoz az illetőhöz, aki november 3-án elvesztett kenyérgyegyeit, kasszálási szelvényét, valamint vásárlási könyvét megtalálta, hogy juttassa el lakóhelyére, Gr. Vécsey-utca 32. szám alá. Németh Kálmánéknak három fia közül egy jelenleg frontszolgálatot teljesít, a másik kettő a közelmúltban tért haza. Férje postaaltsz. Otthon héttagú családot élkezik s most a kenyérgyegyekkel együtt elvesztette még a falatot is a szájától. — Ezért kéri a becsületes megtalálást, hogy a kenyérgyegyeket, valamint a vásárlási könyvet illelő jutalom mellett szolgáltatassa be vagy a Debreceni Újság-Hajdúföld kiadóhivatalába (Ferenc József-út 56., megyeháza mellett), vagy pedig lakására juttassa el.

A kéményseprőmestereknél is ellenőrzik a munkabérek betartását

A debreceni kéményseprőmesterek, akik az ipartestület kebelében a bádgosmesterek szakosztályához vannak alcsoportként beosztva, ülésre jöttek össze tegnap este. Megjelentek Novák Gyula, az alcsoport elnöke, Szekeres Gyula, Gindert János, Pacsai Sándor, özv. Schuber Ferencné, Tomász Péter képviselőtében özv. Andrejka Trojáné.

Fazekas István, mint a bádgos szakosztály elnöke hívta össze és vezette is az ülést. Ismertette az ipartestület által megküldött átiratokat, amelyek közül különösen felhívta a figyelmet a munkabérek szigorú betartására. A munkabérek a kéményseprősegekre vonatkozólag külön rendeletben állapította meg a kormány s a törvényhatósági és megyei városokban a kéményseprősegek havi törzsmunkabére 200 pengő. A megállapított munkabérekhez való alkalmazkodást a kéményseprőmestereknél éppen úgy, mint más iparosoknál — a műhelyellenőrök a legszigorúbban ellenőrzik, úgyszintén a munkás csábításokat is. A rendelet megszegőit súlyos bírsággal, esetleg internálással büntetik.

Tanítói kinevezések. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Balla Ilona balmazújvárosi, Benkő Ferencé Nagy Irén derecskei, Fülöp Zoltánné Kalmár Margit berettyóújfalui mezőgazdasági népiskolába beosztott állami népiskolai helyettes tanítókat állami népiskolai rendes tanítókká kinevezte.

Öt darab száraz emelt kl zsebmetsző. Zechmeister Oszkár József kir. herceg-utca 48. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen zsebmetsző ellen, aki tegnap a nagy posta és a Kistemplom közötti útvonalszakaszon 5 darab 100-pengőst emelt ki zsebéből. A nyomozást megindították.

Kétévi fegyházra ítélték egy megrögzött bűnözőt. Fischer András turterebesi asztalos, aki már több ízben ült börtönben büncselekményekért, az utóbbi időben Szatmáron követett el betöréseket. Az egyik útnán rajtavesztett s ügyében most tartottak tárgyalást. A szatmári törvényszék kétévi fegyházbüntetésre ítélte a megrögzött bűnözőt.

Még a nyáron ellopták ezüst cigarettatárcáját és még csak most tett feljelentést. Diszler Józsefné, diszlakatos felesége, Eötvös-utca 76. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki még a nyáron eddig ké nem derített körülmények között ellopta 500 pengő értékű ezüst cigarettatárcáját. A rendőrség keresi a tettest.

Felhívás. A Házfelügyelők Egyesülete elnöksége felhívja az összes házfelügyelőket, akik Debrecenben laknak, hogy vasárnap, 7-én délelőtt 10 órai kezdettel fontos értekezlet lesz a közgyűlés megtartásának megbeszélése végett, amelyre minden egyes tagot szívesen látunk és egyben a Légő-oktatóórát is megismételjük. Elnökség nevében: Szabó Lajos, titkár.

Talált állatok. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága közhírré teszi, hogy a Veréb-dűlő 20. szám alatt egy darab 1943. évi fehér, magyar jerke bányát találtak. A Pallag-pusztarészen pedig egy darab, körülbelül egy éves német jerke bányát. — A felsorolt állatok a város istállójában vehetők át. Ha igazolt tulajdonosuk a közhírrételtől három napon belül az állatok átvétele céljából nem jelentkeznek, úgy az 1894. XII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 48.000-1894. P. M. sz. rendelet 107. §-ában foglalt rendelkezések alapján 1943 november hó 8-án délelőtt 9 órakor a sertésvásáron nyilvános árverésen értékesítik.

Vasárnapi istentiszteletek

Református Istentiszteletek:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr. Ferenczy Károly, délután 5 órakor dr. Farkas Pál. Kistemplomban 9 órakor Borényi József, 11 órakor Szenes László, délután 5 órakor dr. Erdei Mihály. Kossuth utcai templomban 10 órakor Kulesár Dezső délután 5 órakor Dusicsza Ferenc. Károlyi G. téri templomban 9 órakor Kolozsvári Kiss László, délután 4 órakor Rácz Zoltán. Ispótlály-templomban 10 órakor Molnár Ferenc, délután 5 órakor Birinyi János. Árpádtéri templomban 10 órakor dr. Hegyaljai Kiss Géza, délután 5 órakor Tariska Zoltán. — Homokkerti templomban 10 órakor Kovács József, délután 5 órakor Bányay Zoltán. Nyilastelepi templomban 10 órakor Baja Mihály, délután 5 órakor Márton Károly. — Csapókeri templomban 10 órakor dr. Danesházy Sándor, délután 5 órakor Belogh József. Kereketelepi templomban 10 órakor Fentős Tibor, délután 3 órakor Fentős Tibor. Egyetemi templomban 11 órakor dr. Czeglédy Sándor. Augustus szanatóriumban negyed 10 órakor Konez Zoltán. Egyetemi klinikákon egész héten át Szenes László és Konez Zoltán. Ügyészségi fogházban 9 órakor Magyar Bertalan. Tégláskerti áll. iskolában 10 órakor Siposs Imre. Téglavetői gyűl. házban 9 órakor Erdei Károly. Wolaffka telepi Olvasókönyvben 10 órakor Pinczési Pál. ONCSA telepen 5 órakor Rácz Zoltán. Olajútban 3 órakor Szécs Tibor.

Tanyai istentiszteletek: Fancsika 9 órakor, Léts út 11 órakor, Hosszúpályi út 3 órakor Udvarhelyi György. Ebes 10 órakor Molnár Gyula I. Nagyvesz 9 órakor, Szata 11 órakor Molnár Gyula II. Pallag 9 órakor vitéz Szabó Endre. Hármashégy 10 órakor, Lukaháza 2 órakor László L. Elek. Szepes 10 órakor Pál Antal. Ondó L. Kádár dűlő 10 órakor Rápoly Árpád. Macs 10 órakor, Kismaes 2 órakor Nagy Sándor.

Gyermek-istentisztelet: Egyetemi templomban fél 9 órakor Szenes László. Révész-tér 10 órakor Uras Sándor.

Az egyetemi templomban november 7-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az Egyetem által rendezett jehirdetési sorozat tárgya: „A gyűlölet éneke”. Igét hirdet: dr. Czeglédy Sándor egyetemi tanár.

A római katolikus templomban: A Szent Anna-utcai plébániatemplomban 6. 7. 8. 20. 9 órakor szentmise. Félhízkor nagyszentmise. — Szentmiskák háromnegyed 12 fél 9 órakor.

Az evangélikus templomban: vasárnap délelőtt 9 órakor újjászűti istentisztelet. Prédikál: Dömsö Tivadár. Délelőtt 10 és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál: dr. Pacs László.

Gyászrovat

Kozák Jullánna 43 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Köztemető II. osztályú ravatalozó terméből a református egyház szertartása szerint. Lakás: Gyár-utca 5. Temetését a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Oláh Lajos 69 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Köztemető ravatalozó terméből a róm. kat. egyház szertartása szerint. Lakás: Haláp 184. szám. Temetését a Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

Balogh Sándor gazdálkodó 72 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután fél 2 órakor lesz a Köztemető II. a. ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Károly Ferenc József-út 42-b. Dankó temetkezés.

Földi Sándor kőművesmester 73 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Lakás: Kut-u. 28. Dankó temetkezés.

Mirza Mihály honvéd 38 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz a Hősök temetőjében. Dankó temetkezés.

Csili Róza 2 hónapos korában elhunyt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a Köztemető IV. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Kányássy István 22 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Dula Ilonka élete tavaszán, 20-ik évében elhunyt. Temetése ma szombat délután kettő órakor lesz a hármastereből a református egyházi szertartású imával. Lakás: Kandia-utca 7. sz. végzi.

Vadász Boriska öcsesemő 6 hónapos korában elhunyt. Temetése vasárnap délelőtt tizenegy órakor lesz az alagsorból a református egyházi szertartású imával. Csurka temetkezési vállalat. Dégenfeld-tér 2. sz. végzi.

Gyenge István 68. évében elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából. Temetését Bartha vállalat végzi.

Karmazsin József 73. évében elhunyt. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából. Lakás: Baracsag-utca 43. Temetését Bartha vállalat végzi.

Több ipari érdekképviselet elhatározta a Győse-ban, hogy közös tisztviselői beszerzési csoportot létesítsenek. Minden érdekképviselet bizonyos tőkével járul hozzá a beszerzési csoport megalapításához. A közös szervezetben a cukorgyárosok, konzervgyárosok, a textilgyárosok, a vasművek, a vegyészeti gyárosok, a villamosművek, a cipőgyárosok, a téglagyárosok egyesületei és az ipari munkaszervezet vesznek részt.

Minden hazafiass kereskedőnél kaphat repülőbélyeget.

Hirdetmény. Ertesítjük a t. utazóközönséget, hogy a KKM. 150.000-1943. X. b. sz. rendelete értelmében 1943 november 7-étől kezdve további irézkedésség vasár- és ünnepnapokon és nemzeti ünnepeken az összes helyi autóbusszjáratokat és a Széchenyi-utcai városi autóbusszjáratokat nem közlekedtetjük. Debrecen, 1943 november 5. A Debreceni Helyi Vasúti Üzletigazgatósága.

Anyakönyvi hírek

Eljegyzések: Nagy József fm. Veréb d. 4-Izso Erzsébet Veréb d. 8-b. Pető Mihály gazdálkodó Kádár d. 16-Bursai Margit Csemete u. 6. S. Kovács Lajos fuvaros Páiskola u. 7-Szölke Katalin Kúnhalom u. 8. Matisz János hentes és mészáros s. Bégány u. 8-Kiss Jolán u. o. Házasságok: Grünveig Jenő borkereskedő Vendég u. 34-Steinberger Margit B-útváros. Juhász Endre huszár főhadnagy Budapest-Fux Irén Poroszlav út 27.

Születések: Papp Sándor és s. Márton K. u. 14. leány Mária és Magdolna (ikrek). Nagy Mihály raktári munkás Balaton u. 39. fiú Mihály. Orbán József erdőőr Bánk 81. fiú János. Vincze János halász Hortobágy Halastó. fiú János. Kovács József kisbirtokos Kétmalom u. 8. fiú István. Nagy János máv. vonatfékező, fiú István. Fodor József kisbirtokos Bánk 61. fiú László. Kántor István máv. kőrész Vágóhíd u. 4. leány Gyöngyi. Csolár József máv. fűtő Varga u. 41. fiú József. Atyi Lajos gazd. cseléd Szepes 57. leány Erzsébet. Vásárhelyi István alk. munkás Szappanos u. 20. leány Erzsébet. Varga Lajos máv. fékező Rákosi J. u. 7. leány Katalin. Onodi Zsigmond tanító H-hadbáz, fiú Zsolt. Nagy István máv. fűtő Balaton u. 43. leány Ilona. Gulyás Mihály repülő őrmester Apaffy u. 69. fiú József. Berezi Sándor sugonygári munkás N-csere 57. fiú Sándor. Lénárt Ferenc keresk. s. Homok u. 95. leány Erzsébet. Mészik István hadirokkant Péterfia u. 52. leány Margit. Pajtás István lakatos s. Szilvásifalussy u. 18. fiú István. Kovács József rep. szakvitő Rákóczi u. 29. fiú József. Szabó Albert alk. munkás Nyírújhelyi leány Eszter. Lukács György fm. B-útváros fiú György.

Halottak: Mirza Mihály honvéd ek 38 éves Kisztrta. Nemes Ilona ref 76 éves Vágóhíd u. 2. Győri József ref 1 hónapos Pesti u. 4. Özv. Schwarz Károlyné izr. 50 éves József kir. hg. u. 75. Rácz Julia ref 1 hónapos Pesti u. 4. Szöllősi József ref 3 hónapos Pesti u. 4. Braun Samu izr 23 éves Erzsébet 109. Özv. Csontos Gáborné ref 73 éves Kishévesi út 40. Sós Ferenc ek 3 hónapos Szepes 3. Varga Miklós ek 2 éves Szeder u. 15. Kánvási István ref 22 éves B-útváros. Karmazsin József ref 73 éves Baracsag u. 43. Vadász Rozália ref 5. hónapos H-hadbáz. Pótor Katalin ref 3 éves Eötvös u. 11. Kozák Jullánna ref 43 éves Gvár u. 5. Dula Ilona ref 20 éves Kandia u. 7. Fodor Sándor ref 42 éves Nagyváta. Tokaji István ref 33 éves Perek J. Vince Károly ref 57 éves H-sámsón.

Hirdetmény. Ertesítem az érdekelt legeltető gazdákat, hogy a belsőrendeléseknek a kihajtást f. évi november hó 6-ával, vagyis a mai nappal beosztottam. November hó 7-től kezdve tehát belsőrendeléseknek a kihajtást nem hajtható ki. Gazdasági tanácsnok.

MI ÚJSÁG A BUDAPESTI ÉLELMISZER NAGYVÁSARTELEPEN? A Magyar Vidéki Sajtótudósító fővárosi jelentése szerint október 29-től november 4-ig az elő- és válogottbaromfi piac az áruk változatlanok. A tojáspiacra a hatóságilag megállapított legmagasabb árak voltak érvényben. A zöldség- és főzelékek piacán a leveles karfiol és a fejesaláta ára 10. a paradicsom 20. a főzötök ára 50. a paraj ára 140. a sóska ára pedig 180 fillérrel emelkedett. A gyümölcspiacra a magvaváló szilva 20. a birsalma és a szőlő 40. a nemes fajtájú borte, a hazai gesztenye és a héjas moszorró ára 50. a héjas dió ára pedig 150 fillérrel csökkent; viszont a nemes fajtájú alma ára 20 fillérrel emelkedett kg-ként.

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI MŰSOR:

November 6. szombat délután: Janosbogárka. Fülleres helyárrakkal. November 6. szombat este: Luxemburg grófia. C) bérlet. November 7. vasárnap délután: Luxemburg grófia. Bérletszünet. November 7. vasárnap este: Luxemburg grófia. E'rietszünet. November 8. hétfő: Cigány szerelem Munkáseledés. November 9. kedd: Luxemburg grófia. B) bérlet. November 10. szerda: Cigány szerelem. Munkáseledés. November 11. csütörtök: Idegen asszony. Tisztviselősi. Mérsékelt helyárrak. November 12. péntek: Fekete Péter.

KARDOSS GEZA JATSZA AZ „ÖRDÖGLÓVAS” CIMŰ FIM-BEN AZ ÖREG SANDOR GRÓFOT

Érdekes filmet pergetnek a Filmirodában. A film címe: Ördöglovás. Szerzője dr. Asztalos Miklós, még a rendezője Hamza D. Ákos. A film hőse gróf Sándor Mór, a legendás hírv magyar lovas, akiről annyi érdekes történet szól. A címszerepben vitéz Benkő Gyula jut hálás feladathoz. A női szerepet a bájós és tehetséges Pényes Alice játssza. Debreceni szempontból külön érdekessége lesz a filmnek, hogy az idős Sándor grófot Kardoss Géza, a Csokonai színház egykori kitűnő igazgatója és nagy művésze alakítja. Kardoss Géza jelenleg Bábódnán van, ahol az „Ördöglovás” külső felvételeit készíti. A film előreláthatólag a télén bemutatásra kerül. A már említett művészek mellett még Kiss Manyi, Maklár Zoltán, Gárday Lajos, Oserna Brigitta és C. Turáni Endre kapott a filmben nagyobb szerepet.

Tanári székfoglaló a debreceni református kollégiumban.

A debreceni református kollégium november hó 7-én délelőtt fél 12 órakor a kollégium oratóriumában tanári székfoglaló ünnepélyt tart. Az ünnepély iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. Bevezetőül Kállay Kálmán egyetemi tanár, a kollégium igazgatója mondja el üdvözlő szavait. Négy előadás képezi az ünnepély műsorát. Először dr. Péter Zoltán tanárképzőintézet tanár olvassa fel székfoglaló előadását „A nevelés mint a lélek vezetése” címen. Majd dr. Otrokócsi Nagy Gábor tartja meg előadását „Kollégiumi diákok a kollégiumról” címen. Szerepel a Kollégiumi Kántus is több ének számmal. A műsor második részében Csenki Imre tanítóképzőintézet tanár olvassa fel székfoglaló előadását, melynek címe: „A cigányhangsor problémája”. Befejezőül Szabó Béla polgári iskolai tanár székfoglaló előadása következik: „Kirándulás Tóth Árpáddhoz” címen. A zárószavakat dr. Révész Imre püspök mondja el.

Dr. Naményiné Szentendrei Olga gyorsíróiskolájában, gépíróiskolájában (Batthyányi-utca 1.) novembertől kezdőtanfolyam. Előkészítés államvizsgára. Váldkieknek vasútkedvezmény. Telefon hűszelvenhét. Debreceni tanker. kir. főig. eng. száma: 6473/1942.

Hirdetmény. Ertesítjük a t. fürdőző közönséget, hogy a nagyerdei thermalfürdőt f. hó 8-án, hétfőn reggel megnyitjuk. A fürdő reggel 7-12-ig és délután 2-7-ig a régi fürdési rend szerint lesz üzemben. Fürdőgondnokság.

SPORT

NAGY ÉRDEKLŐDÉSSEL VARJA DEBRECEN A SALBAC-T

A salgótarjánai vasárnap esti jégjátékát nagy érdeklődéssel várja a debreceni közönség. A mérkőzés barátságos lesz ugyan, de talán éppen ezért szebb és sportosabb játékokban gyönyörködhetünk majd. Ezenkor nem fűti a játékosokat a hó, pontszerzés vágya és így sokkal inkább ki tudják mutatni, mit tudnak. Rend szerint így szokott ez lenni. A nagy mérkőzések nagy tért fognak és harc lesz a játékból. Most azonban nem egy előkezőbb helyezésért, hanem csupán a játék kedvéért állnak a csatárok szembe egymással. Mindig így kellene lenni ennek. Barátságos hangulattal bajnoki mérkőzések kellene legyenek és akkor nem volna rossz játékosok, nem lenne fűszáz szabadrugás, nem lenne kiállítások, nem volna szükség „kispad” rendelőre és sohasem bírközést, hanem mindig játékok látnának a labdarugópályákon. A salgótarjánai csapata ma érkezik Debrecenbe. A mérkőzés, holnap délután fél három órai kezdettel lesz a DVSC pályán. Vezető: Kiss Ferenc. Előtte fél egykor a DVSC II játszik a helyi örségi válogottal. Ezt a mérkőzést Czabán vezeti.

MEGREKEDTEK A SVED LABDARUGÓK SZLOVAKIÁBAN

A svéd válogatott labdarugócsapat tagjai nem érkeztek meg pénteken délután Budapestre. Mipst közebb távlatokból kiderült, Szlovákiában kénytelenek voltak átjutni magyarként, mert nem volt útazási vízumuk. Így aztán valósággal, hogy az első csoport tagjai Szlovákia bejárják a második csoportot és együtt érkeznek majd Pestre. Az MLSZ természetesen minden szükséges intézkedést megtett már, hogy a vendégek útja elé semmi akadály ne kerüljön.

VIDEKI KOSARLADAZOK NAGY BUDAPESTI SEREG-SZEMLEJE

Jánosbágy László, a kosárlabdaszövetség író-igazgatója, mondotta a következőket: — A szövetségben, azaz taradunk, hogy november 14-én a BBTE tornacsarnokában, egy nagyvárosi vidéki kosárlabdatornát rendezhesünk, amelyen a magyar kosárlabda sport fiatal vidéki hajtsái is bemutatják tudásukat. A tornán valószínűleg a debreceni, szegedi, békéscsabai, székesfehérvári, szabadkai és nagykéti kosárlabdások szerepelni.

A Tisztviselői kupa állása:

Table with 2 columns: Rank and Name. 1. 11/II. sz. 2. 12: B. 3. Repülők 2 5: 1 4. 4. Híradók 2 10: 3 2. 5. Hadtest 2 8: 3 2. 6. 11/L. sz. 2 6: 3 2. 7. Élelmezők 2 3: 6 2. 8. Tűzterek 2 2: 12. 9. 11/III. sz. 2 1: 17.

SPORTHIRMONDÓ

A svéd-magyar válogatott miatt most vasárnap szünetelnek ugyan a bajnoki mérkőzések az NB I-ben, de a november 14-iki bajnoki forduló megint pompás küzdelmekre hozhat. Hisz nem kisebb mérkőzések lesznek, mint az Újpest-Ferencváros, Kolozsvár-Vasas, SzVSE-NAC, DVSC kispesten játszik majd és valószínű, hogy igen nehéz harcot kell vívnia a kitűnő formában lévő kispesiekkel. A többi lejátszásra kerülő mérkőzés a DIMAVAG-Csepel, Elektromos-Szolnok, Gamma-Ujvidék és SalBTC-BSZKRT.

Vasárnap délelőtt 10 órakor, kerületi bajnoki mérkőzés lesz a DEAC sporttelepén. A Villanygyár csapatát játszik Mátészalkával. Játékosok: Harsányi. Változás a válogatott reallításában. A válogatottak edzése utóp

Vághy Kálmán szövetségi kapitány úgy tervezi, hogy Sárvári helyett Szuszát állítja a csatárors tengelyébe. Veleményünk szerint a válogatott már Bodolának, a NAC kitűnő összekötőjének kihagyásával is hibát követtek el. Mindenesetre fűlünk egy kicsit ettől a mérkőzéstől, noha a papírforma szerint nagy magyar győzelemnek kell bekövetkezni.

A Tisztviselői Orvosi Tanfolyam és az azt követő vizsga

A tisztviselői orvosi tanfolyam és vizsga újabb szabályozásaként kiadott 245.800-1937. B. M. sz. rendeletnek megfelelően 1944. évi január hó 10-ik kezdetén Budapestén a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézet tisztviselői orvosi tanfolyam és azt követően tisztviselői vizsga fog tartani.

Felhívom, ennélfogva azokat az orvos doktorokat, akik a fent említett tisztviselői orvosi tanfolyamra és az azt követő vizsgára jelentkezni kívánának, hogy kellően szerelt és felbájosított kérvényeket dr. Juhász Béla államtitkárhoz, a tisztviselői vizsgabizottság elnökéhez címezve (Budapest, IX., Gyáli-út 4.) 1943. évi november 20 napján déli 12 óráig annyival is inkább küldjék be, mert később érkező, vagy az alább felsorolt okmányokkal fel nem szerelt kérvények nem vétetnek figyelembe.

A közszolgálatban állók kérvényeiket felettes hatóságukkal látványosított tartoznak. A kérvényhez csatolni kell: a) születési anyakönyvi kivonatot, vagy annak hiteles másolatát; b) Magyarországon területén érvényes orvosi doktori oklevelet, vagy annak hiteles másolatát; c) rövid életrajzot (curriculum vitae), melyben a jelentkező kiemelten végzett tanulmányairól, nyelvmértékéről és hivatásbeli működéséről — a vonatkozó okmányok csatolásával — oklevél keltésével a jelentkezőségi időrendben pontosan beszámol.

d) hiteles igazolást annak, hogy a jelentkező, gyakorlatra feljogosított orvosi oklev. ényerése után legalább egy évig egyetemi vagy kórházi szolgálatot teljesített, vagy legalább két évig magánygyakorlatot folytatott; e) igazolványt arról, hogy jelenleg milyen állást (állásokat) tölt be; f) egyetemi levelezőnyelvet, az orvosi szigorlatról kiállított bizonyítványokat, valamint a kötelező kórházi gyakorlatra vonatkozó szolgálati könyvet.

A vizsgadíj 150 P., amelyet a tanfolyamra felvett orvosoknak a tanfolyam kezdete előtt a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézet pénztárána fel kell fizetniük. A tanfolyam időtartama 9 hónap. A tanfolyamra felvételtnek első sorban azok az orvosok, akik legalább 5 évig községi vagy körzeti orvosi munkát végeztek, vagy ezekkel a szolgálatokkal egyenlőnek tekintendő tevékenységet végeztek (1936. IV. t. 5. §-ának (2) bekezdése, 666-1936. B. M. sz. I. §-a, 237.532-1938. B. M. sz. I. §).

A tanfolyamra felvett hallgatók korlátozott számban a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézettel kapcsolatos Orvosok Házában lakást és ellátást kaphatnak, melyért a megállapított önköltségi árat kell megfizetni.

A tanfolyamra (annak szilabuszán laboratoriusi letétjére, az Orvosok Házában a lakás és ellátás költségeire stb.) vonatkozólag közelebbi értesítést vagy felvilágosítást a m. kir. Országos Közegészségügyi Intézet nyújt.

M. kir. belügyminiszter.

ÓLMOT VESZ lapunk nyomdája József kir. herceg-utca 16

PALYAZATI-HIRDETÉS

Az 1914—18. évi világháborúból származó hadigymolt gyermekek (hadjárók, hadirokkantak gyermekei) tartásdíj segélyére.

Az 1914—18. évi világháborúból származó hadjárók és hadirokkantak gyermekei részére az 1943—44. tanévre a m. kir. belügyminiszter tartásdíj segélyt fog engedélyezni, melynek elnyeréséért a tartásra kötelesek hozzátartozók, vagy törvényes képviselők az alábbi feltételek mellett folyamodhatnak.

Tartásdíjsegélyben részesülhet a fentemlített években a nem hivatásos állományban tartozott katonai hadjárója és a nem hivatásos állományból származó I., II., és III. áradékosztályba sorozott, fentemlített csoportba tartozó hadirokkant gyermeke, ha középiskolai vagy főiskolai tanulmányokat folytat, élete 24-ik évét még nem töltötte be és a legutóbbi iskolai évet általános jeles eredménnyel végezte, — azonkívül szülőjének, vagy tartására kötelest más hozzátartozójának kérésére, illetve jövedelme egymagában a gyermek iskolatartásának lehetőségét nem biztosítja.

Elemi vagy tanonciskolai jeles

előmenetel, tartásdíjsegélyre igényt nem nyújt, ezért elemi, vagy tanonciskolai bizonyítvánnyal pályázni nem lehet.

A tartásdíjsegély összege a tanév I. felére 100 pengő. Ha a tanuló, aki az első félévre segélyben részesült, a félév végén ismét általános jeles tanulmányi eredményt ért el, — amennyiben az egyéb feltételeknek is változatlanul megfelel, — ezen félévi bizonyítványának bemutatása mellett tartásra kötelest hozzátartozója útján a II. félévre is folyamodhatik ugyanolyan összegű tartásdíjsegélyért.

A kérvényezésnek határideje: az első félévre 1943. évi november hó 20., a második félévre 1944. évi március hó 1.

A kérelmet a tanuló szülője, gyámja, vagy más eltartója teljesítheti elő.

A bélyegmentes kérelmeket közvetlenül a m. kir. belügyminiszterhez kell intézni.

A kérelemhez esatolandó okmányokra nézve a városi katonai és illetékes ügyosztály ad felvilágosítást az érdeklődőknek. (Ferenc József-út 28-b., II. em.)

Polgármester.

HIRDETÉSEN

Felhívja a városi adóhivatala az adózó közönséget, hogy az 1943. évi IV. évnegyedre esedékes együttesen kezelt közadó tartozását 1943. évi november hó 15-ig fizesse be. A befizetés napenként 8-12 óráig a városi adópenztárban, vagy pedig a 87.958 sz. postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával eszközölhető. A csekklaapon a küldemény rendeltetése és a főkönyvi tételszám feltüntetendő.

Ugyanakkor figyelmezteti a városi adóhivatala az adózó közönséget arra is, hogy a mulasztók ellen a határidő lejártán a legszigorúbb végrehajtási eljárást fogja folyamatba tenni.

Városi adóhivatal.

HÉTFOŊN elsőnek közöl minden sporteseményt a Tiszántúli Déli Hírlap.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál** Kiadja: **Altföldi Sajtóvállalat Kft.** Felelős kiadó: **Balogh István.**

Szalacsai Rác Imre regénye:

A KERESZT

(51)

— Emrécse ne tüzelj — fogta meg szeliden Péter atya az ifjú kezét —, mindig így volt az, mindig így is lesz, ha valamit javul is a helyzet. Ti többet akartok, mint az apák, de majd annakidején a fiak ismét többre vágnak majdan, mint ti!...

— Én az ország dolgát nem nézem, nem is tisztel, de vándorlásaink során látom, hol maradtak el egyes tájak, vidékek más tájaktól, vidékektől. Sokszor azt is kétségbevettem, hogy valóban keresztények vagyunk, s magyarok vagyunk?...

— Mindaddig úgy lesz, míg erős kézzel valamiképp meg nem fogja az ország gyepöljét — gondolkozott el Dósa.

— Én azt tartom, hogy kevesen vagyunk, felette kevesen, tehát becsljük meg egymást. Ne szopja vérünket se böszörmény, se zsidó addig, míg mi meg nem erősödünk...

— Úgy a böszörmény, mint a kun atyánkfia, Emrécse, hova beszélsz a nagyvilágba!...

— Rokon, rokon, de nem mi, s míg egészen azok nem lesznek, akik mi vagyunk, egy sátorban, egy gyékényen nem nem árulok velük. Hallhatuk elégszer a két hónap alatt, hogy országot alkotnak köztünk országunkban. Láttuk vándorlásaink közben, hogy itt az szedi a vámot, akinek fizetnie kellene. Ezek eszik meg a föld javát és mi húzzuk az ígát szakadásig értük. Egyszer valami szörnyű csapás ráeszméltet bennünket arra, hogy kik, s mik vagyunk, de akkor attól félek, késő lesz minden!...

A ház asszonya nézte az ifjú papot és szemében megértő tűz lobbant. Dósa úr mosolygott az ifjú pap tüzeségén, aztán megveregette a vállát:

— Jó leszel itt lógós csikónak, ifjú papom a két idősebb atya mellett. Ti hárman megmutatjátok az utat a fiaimnak. Ezek ketten — intett Péter meg Antal atyákra — adják a tudományt, bölcseséget, de te add nekik az ifjú élet tüzeit. Tudod, húsz esztendővel ezelőtt én is így tüzeltem. Egyedül maradtam atyám örökségében, roppant uradalmak között és azt hittem, meg fogom változtatni a világot. Az egyszerű torony köré királyi kastellumot építtettem, olyant, amilyent Szent László urunk városában láttam. Aztán elsőnek állottam a király zászlaja alá, amikor Halicsot járta, majd magam vittem egyedül saját bajomra, bánatomra sereget a szentföldi útra. Ott voltam, amikor a törvények könyvét szerkesztették. Sokszor megfogtam már a kezét sok embernek, s ma mégis azt mondom: úgy van jól minden, ahogy Isten engedte. Látod, ifjú pap úr, fiam, Andorás olyan idős volna most, mint te, Talán még az alakja, arca is olyan — nézett asszonyára Dósa úr —, aztán egy vadászat alkalmával rátaaposott egy veszett bölény. Négy esztendővel ezelőtt volt. Húsz esztendő véres testét ide temettük a kálvária alá. Akkor azt hittem, hogy soha se gyógyul be a sebünk. A második esztendőben már mosolyogni is tudtam és látom, hogy Isten akarta így. Ha nekem kellene úgy hadakoznom — Isten mentse — a fiammal, mint királyunk teszi, én már régen sírba hervadtam volna.

Elgondolkozott a ház ura és nem látta meg, hogy asszonya az emlékek súlya alatt könnyet töröl a szeméből.

— Így, látod, pap uram, mindig arra gondolok, hogy ez a fiú a föld legjobb gyermeke, s a buta véletlen rabolta el tőlem. Én csak azt ismertem belőle, ami szép, ami jó, ami gyermekei volt. Ennek az emlékére kell éppen neked, aki hozzá hasonló vagy, aki ifjú vagy, aki tudományos vagy, Péter atya irányítása mellett szentegyházat építeni!...

Dósa úr halkán, csendesen az asszonyára nézett és megfogta annak jobbját:

— Így van ez, édes párom, a vigasztalást Isten adja, de csak akkor, ha mi is akarjuk, sokkal, de sokkal jobban, édesem, mint te akard!...

— Én akarom, de minél jobban akarom felejteni, annál nehezebben megy — szólott halkán a nagyasszony és szemében új könnyek gyűltek, melyeket könnyű ruhája bő ujjával törölte végig az arcán.

A három fiú az anyját nézte és nem volt szavuk most se, mintha némán születtek volna.

Antal pap maga elé bámult és látszott arcán, hogy végig éli a négy esztendővel ezelőtti szomorú vadászat emlékét.

Péter atya elképzelte újra meg újra, hogy milyen formában is teremti meg Andorás ifjú emlékének méltó formában azt a szentegyházat, melyet Szent Andorás emlékére is emelt Dósa úr.

Emre pap úr behunyta a szemét és látta, tisztán látta az ifjút, akit a vadászaton véresre tiport a megvesztett állat. Látta úgy, mint enmagát és arra gondolt, hogy Dósa úrnak bizonyára igaz a van: ez az ifjú így marad meg tisztán, jó gyermekként időtlen időkig és emlékét apostol védszentje emlékével megőrzi az építendő szentegyház!...

A hatalmas kastellum lassan elcsendesült és bolthajtásos kapujában füstölög a strázsáló darabont.

(Folyt. köv.)

APRÓHIRDETÉSEK

Nyomozó iroda

Jánosy magánynyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág-utca 21. Telefon: 23-78. 8

Gálcsy tizennyolc éves nyomozóirodája vidéken is diszkrétan nyomoz megfigyel. Zöldfa-u. 3. T.: 28-72. 214

Levelezés

Délvidéki — Egy szép úr Ataraxia — Botanikus — U/i kényelem — Boldogok leszünk stb jellegű levelek van a kiadóban és kérjük azokat, akiknek a levelek szólnak, jöjjenek be érte. 174

Háztartási alkalmazott

Bejárónő délelőtti munkára felvétetik. Bethlen-utca 67. 180

Betöltendő állás nőknek

Lapkézbetűző nőket fizetéssel felvesszünk, jelentkezés a Debreceni Újság Hajdúföld kiadóhivatalában. Ferenc József út 56

Illatszert - osztályunkra ügyes kiszolgáló leányt azonnal felvesszünk. — Izsák Rt. fiókja. Gyakorlattal rendelkezők előnyben. 183

Betöltendő állás férfiaknak

Szabósegéd, kifutó lány félnapra is felvétetik. — Arany János-u. 17. 186

Lapkézbetűző férfiakat és nőket körzetet kézbesíteni, jó fizetéssel azonnali ra felvesszünk. Jelentkezni egész nap lehet a Debreceni Újság Hajdúföld kiadóhivatalában. Piac-u. 17. szám. Vármegegyháza mellett. 181-182-27

Kereslet

Ocska vasat, fémeket, gépet a legmagasabb áru veszek, Vaskovits, Paicsirta utca 17, Telefon: 26-94. 937

Ajánlat

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mitalassa meg Szelecsényi óra- és ékszerkereskedőnek, Sas-utca 2. 60

Szépen stoppolók, foltok, házakhoz hívásra elmegek. Wesselenyi-utca 115. 4. ajtó. Patcel Rezsőné. 182

Iskolai kézimunkák, sablonok, előrajzolt áruk főzhető fonállal is beszerezhetők. Pethő kézimunka-, textilüzletében, Szent Anna-u. 10. Költőt, hűrkölt áruk készítése.

Szőrme bundákat javítok, alakítok, festek. Vaszek, eladók. Kőváry szűcsmester, püspöki palota I. 31. v. 968

Sírkövek műköből és termésköből mészsulak gyümölcsösök részére és piros salak kerti utakra kapható a Debreceni Műkögyárnál, Fürdő-u. 2. 554 v. v.

Golyósprés, közép nagyságú, megvételre keresünk József kir. hg-u. 16. Nyomda.

Aranyat, ezüstet, ékszerket napiáron vesz Takács Sándorné, Piac-utca 56. 62

Hentesek és részegrosok figyelmébe! Csontuhalladékok a legmagasabb napiáron veszek Vaskovits Paicsirta-utca 17. sz. — Telefon: 26—94. 936

Oktatás

Zongorázni tanítók kezdőket, haladókat. Bizalommal jelentkezzen, Telleki-u. 10. felső eszengő. 146

Dr. Naményi Gyuláné, Szentendrey Olga gyorsíró és gépiró iskolájában új tanfolyam kezdődik. Beíratkozni állandóan lehet. Debreceni tan. ker. kir. főig. eng. száma 6475/1941-42. Vidékieknek vasútkedvezmény. Batthyány-u. 1. 496

Üzlet, műhely

Erdélyi központi nagyvárosban nagyobb vendéglátó üzlet, kávéház, grill, nagy billiárd teremmel, összes melléképítményekkel és lakással, kibővíthető étterem és cukrászda részére is, italmérési jogfolytonossággal együtt eladó. Érdeklődők közöljék címüket Nagy Lajos hírdetőbe, Kolozsvár. — Horthy-út 42. Telefon: 24-52. Ügynökök kizárva. 156

Használt ruha

Extraubbony, középtermű - karpaszománosra, alig használt, prima minőségű, eladó. Szabó Kálmán-utca 28. Ugyanott nagyszemű folytonerő málnátó kapható. 171

Rádió

Rádiót, bármilyen rendszerűt javít, alakít, épít olcsón garanciával, évi zedés gyakorlatlalt Szabó Lajos műszerész. Csapó utca 84. telefon: 32-54 Vidékieknek soronkívu! 673

Butor

Minek a fényes kirakati amikor olcsóbban veszek, robát mindenféle lakberendezési tárgyat udvari bútortulajdonosok. Piac u. 71. sz. 1966

Használt bútorokat, iródat berendezést, wari heimkasszát, üzletberendezést, magas áron veszek. Verő. Csapó-u. 28 v. v.

Gazdasági termények

Ungváry József ceglédi faiskolájából a gyümölcsfák megérkeztek a Körtös-utca 19. sz. alatti lerakathoz (Huszárlaktanya mögött). 89

Gazdasági eszközök

Mezőgazdasági gépeket, eszközöket, alkatrészeket bármilyet vesz, elad, vagy beceserél vitel. Nagy János, Halvan-utca 41. Telefon: 26 19. 1874

Eladó ingóság

Kétyluku használt gázrészecskés eladó. Maróthy Gy-u. 21. háztulajdonosnál. 166

Oposum gallér és egy football labda eladó. Timár-utca 50.

Hintaszék perzsa takaróval és két virágállvány eladó. Széchenyi-utca 15. 177

Elveszett

Gróf Vécsey-utca 32. sz. alatt lakó Németh névre szóló 7 drb kenyér, 3 pót kenyérgyeg és közellátási szelvényt elvesztett egy kislány. A becsületes megtaláló legyen szives adja be a rajta levő címre. — Egyben felkérem az összes pékéket és kereskedőket, hogyha Németh gróf Vécsey-u. 32. számra kiállított kenyér- és pótkenyérgyegyeket visznek beváltani, az illető adják át a rendőrségnek, mert az a talált és vissza nem adott jegy. 178

Nyomtatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén. Igazgató: Szomorfi Gébor.